

IOŚ-PIB
Instytut Ochrony Środowiska
Państwowy Instytut Badawczy

Możliwości rozwiązywania problemów ochrony Puszczy Białowieskiej – spotkanie podsumowujące

Warszawa, 15.02.2023 r.

Sfinansowano ze środków
Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Wprowadzenie do prezentacji

☐ słów kilka o projekcie

☐ warsztaty:

- 19-20.01.2023 Narewka
- 31.01.2023 Warszawa
- 01.02.2023 Warszawa

O projekcie

- ❑ Zawarcie umowy o dofinansowanie z NFOŚiGW – 24.08.2021 r.
- ❑ **Planowany termin realizacji projektu do 31.03.2023 r. – projekt planu**
- ❑ kwiecień – czerwiec 2023 r. - konsultacje społeczne

- ❑ **Efekty rzeczowe**
 - Opracowanie naukowo-badawcze (plan zarządzania) - 1 szt.
 - Konferencje/seminaria/warsztaty – 30 szt.
 - Sprawozdania z wykonanych prac – 2 szt.

Wyjątkowa Uniwersalna Wartość – Puszcza Białowieska

Wyciąg z decyzji przyjętej podczas 38. sesji Komitetu Światowego Dziedzictwa (Doha, 2014)

Decyzja: 38 COM 8B.12

Komitet Światowego Dziedzictwa,

1. Po przeanalizowaniu dokumentów WHC-14/38.COM/8B i WHC-14/38.COM/INF.8B2,
2. Zatwierdza rozszerzenie miejsca „Belovezhskaya Pushcha / Puszcza Białowieska”, Białoruś, Polska, które otrzymuje nazwę Białowieża Forest, Białoruś, Polska, na Liście Światowego Dziedzictwa, na podstawie **kryteriów (IX) i (X)**.

Wyjątkowa Uniwersalna Wartość – Puszcza Białowieska

Przyjmuje następującą deklarację wyjątkowej uniwersalnej wartości:

Dzięki trwającej od kilku wieków ochronie, **Puszcza zachowała swój pierwotny charakter po dziś dzień.**

Dobro obejmuje obszar **141 885 ha** wraz ze strefą buforową o pow. **166 708 ha.**

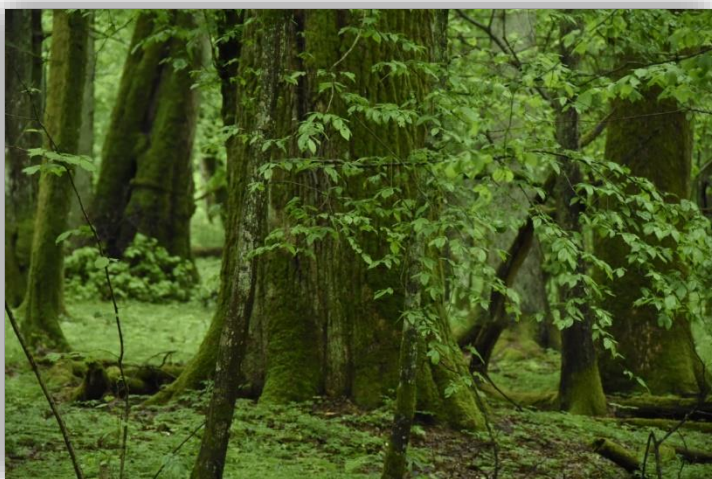

Obszar ten ma wyjątkowe znaczenie dla ochrony przyrody z uwagi na powierzchnię **starodrzewi** obejmujących duże nietknięte obszary, na których zachodzą procesy naturalne. Ich rezultatem jest bogactwo martwych drzew – zarówno stojących jak i leżących, przekładające się na dużą **różnorodność gatunków grzybów i bezkręgowców saproksylicznych.**

Obiekt zapewnia ochronę różnorodnej i bogatej fauny, obejmującej 59 gatunków ssaków, ponad 250 gatunków ptaków, 13 gatunków płazów, 7 gatunków gadów i ponad 12 000 gatunków bezkręgowców. Symbolem obiektu jest żubr.

Wyjątkowa Uniwersalna Wartość – Puszcza Białowieska

Kryterium (IX):

Puszcza Białowieska to **różnorodny kompleks chronionych ekosystemów leśnych**, będących przykładem lasów mieszanych typowych dla ekoregionu Europy Środkowej, oraz szereg siedlisk nieleśnych, w tym łąki wilgotne, doliny rzek i inne tereny podmokłe.

Obszar ten obejmuje tereny o wyjątkowej wartości dla ochrony przyrody, obejmujące m.in. rozległe starodrzewia.

Wieloletnia tradycja badań naukowych nad niemal nienaruszonym ekosystemem leśnym oraz liczne publikacje, w tym opisy nowych gatunków, znacznie podnoszą wartość obiektu.

Wyjątkowa Uniwersalna Wartość – Puszcza Białowieska

Kryterium (X):

Puszcza Białowieska jest obszarem niezastąpionym dla zachowania różnorodności biologicznej, przede wszystkim ze względu na jej rozmiar, status ochronny oraz nieomal nienaruszony stan zachowania przyrody.

Obiekt ten zamieszkuje **największa żyjąca na wolności populacja żubra**.

Obiekt **odgrywa znaczącą rolę w ochronie grzybów**. Odkryto tu kilka nowych dla nauki gatunków, a swoje stanowiska ma tutaj wiele gatunków zagrożonych wyginięciem.

Wyjątkowa Uniwersalna Wartość – Puszcza Białowieska

Integralność

Obiekt stanowi duży, **spójny obszar poddany różnym reżimom ochronnym**, obejmujący wszystkie typy ekosystemów leśnych regionu i stanowiący naturalne środowisko życia dużych ssaków.

Niektóre z ekosystemów obecne w obiekcie (łąki wilgotne, tereny podmokłe, doliny rzeczne) wymagają utrzymania poprzez aktywne działania zapobiegające skutkom zmniejszonego przepływu wód oraz braku rolnictwa (koszenia łąk).

Istnieje jednakże kilka wyzwań spowodowanych istnieniem barier wewnątrz obiektu oraz jego względnej izolacji przez otaczające go tereny rolne, wymagających ciągłego zarządzania i monitorowania.

Wyjątkowa Uniwersalna Wartość – Puszcza Białowieska

Ochrona i zarządzanie

Zintegrowany plan zarządzania Obiektem musi uwzględnić wszystkie kluczowe kwestie gwarantujące efektywne zarządzanie Obiektem, w szczególności lasami, łąkami i terenami podmokłymi, a także otrzymać w perspektywie długoterminowej odpowiednie finansowanie umożliwiające jego skuteczną realizację.

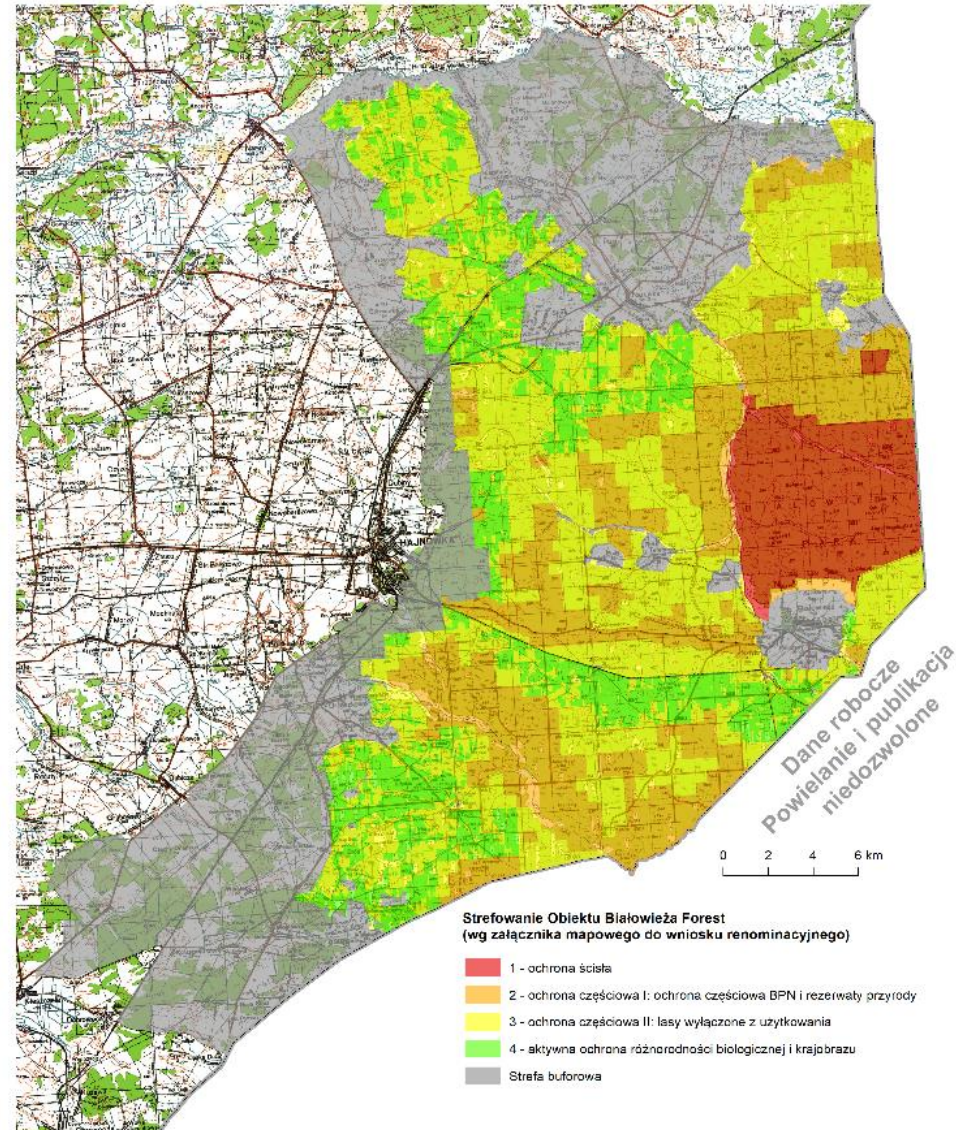
Zagrożenia wymagające długoterminowej uwagi w formie monitoringu i ciągłych programów zarządzania obejmują ochronę przeciwpożarową oraz wpływ barier na łączność ekologiczną, w tym dróg, pasów przeciwpożarowych i płotu granicznego.

Istnieje również potrzeba ciągłego ulepszania wybranych aspektów zarządzania obiektem, w tym zwiększenia łączności ekologicznej w granicach obiektu oraz w jego otoczeniu, a także zwiększania zaangażowania lokalnej społeczności.

Białowieża Forest – strefowanie wg załącznika mapowego

Strefa	Powierzchnia [km2]	% powierzchni
1 Ochrona ścisła	60,667	10,7
2 Ochrona częściowa I	160,099	28,4
3 Ochrona częściowa II	241,893	42,8
4 Ochrona czynna	101,984	18,1

Strefowanie Obiektu Białowieża Forest
wg załącznika mapowego do wniosku renomacyjnego

Podział Obiektu na strefy / raport z misji 2018

Za dokumentacją nominacyjną, Tabela podział na strefy i regulacje, raport z misji 2016

Strefy	Wycinka	Łowiectwo	Działania przeciwpożarowe	Utrzymanie dróg do celów bezpieczeństwa	Rekreacja	Zbieractwo jagód i grzybów	Inne
Ściśła ochrona	Niedozwolona	Niedozwolone	Dozwolone	Dozwolone	Niedozwolona	Niedozwolone	
Ochrona częściowa 1	Niedozwolona	Niedozwolone	Dozwolone	Dozwolone	Dozwolona	Dozwolone	Dozwolone utrzymanie łąk
Ochrona częściowa 2	Niedozwolona	Dozwolone	Dozwolone	Dozwolone	Dozwolona	Dozwolone	Dozwolone utrzymanie łąk
Strefa ochrony czynnej oraz strefa buforowa	Dozwolona	Dozwolone	Dozwolone	Dozwolone	Dozwolona	Dozwolone	Dozwolone cięcia sanitarne Dozwolone utrzymanie łąk

Opracowanie planu zarządzania

- ❑ Plan zarządzania Dobrem Światowego Dziedzictwa „Białowieża Forest” (dalej Plan) z uwagi na sytuację geopolityczną obejmuje jedynie część polską.
- ❑ Plan jest tworzony na podstawie **wymogów Konwencji** w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego, przyjętej w Paryżu dnia 16 listopada 1972 r., oraz wydanych w ramach tej Konwencji decyzji Komitetu Światowego Dziedzictwa i wniosków misji Centrum Światowego Dziedzictwa UNESCO i IUCN (odpowiednio w latach: 2016 i 2018). Plan odwołuje się do wniosku renomacyjnego „«Belovezhskaya Pushcha / Bialowieza Forest» World Heritage Site (33 bis). Proposed modification of the criteria and boundaries. Change of the name of the property” z 2014 r. Plan uwzględnia Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention. WHC.21/01 31 July 2021 (zwane dalej Wytycznymi Operacyjnymi UNESCO), a także polskie przepisy prawa w tym w szczególności Ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2022 poz. 916).

Opracowanie planu zarządzania – metoda partycypacyjna

- ❑ Opracowanie Planu postępuje zgodnie z dokumentem „Plan zarządzania Dobrem Światowego Dziedzictwa «Białowieża Forest»” – **METODYKA**
- ❑ Wiele działań prowadzonych jest równolegle:
 - Warsztaty (udział interesariuszy)
 - Opracowywanie ekspertyz częściowych
 - Praca zespołów roboczych
 - Analiza dokumentów i opracowań
 - Analiza literatury
 - Spotkania robocze

Opracowanie planu zarządzania – struktura planu

Strukturę Planu tworzą trzy części:

- ❑ **część 1 Wprowadzenie** – zawiera opis kontekstu i stanu prawnego Planu, cele i zadania, a także zawiera założenia metodologiczne, w zakresie np. zasad udziału społeczeństwa (z naciskiem na interesariuszy) w opracowaniu Planu;
- ❑ **część 2 – przedstawia opis Dobra** i prezentuje granice Dobra (zgodnie ze stanem w 2014 r.), opisuje jego znaczenie, stan zachowania, charakteryzuje zagrożenia i bariery zarządzania Dobrem;
- ❑ **część 3 – zawiera wizję, cele, działania**, w tym związane z koordynacją strategii, planów i programów z Planem, informacje dot. wdrażania, w tym wskazanie podmiotów odpowiedzialnych za wdrażanie Planu i organizacji wdrażania Planu, zasad współpracy z interesariuszami, szacowanych kosztów i źródeł finansowania działań, monitorowania, ewaluacji i raportowanie wdrażania Planu.

Opracowanie planu zarządzania

- ❑ Konspekt Planu został przekazany do UNESCO – celem weryfikacji
- ❑ Struktura i zawartość Planu ewoluują i są weryfikowane wraz z postępem prac.
- ❑ **W Planie zarządzania dla Białowieża Forest przyjęto, że:**
 - **wizja będzie dotyczyła horyzontu czasowego 2050 r.,**
 - **cele będą się odnosiły do horyzontu czasowego 2030 r.**

Opracowanie planu zarządzania - zarządzanie

- ❑ Ustanowienie Pełnomocnika ds. zarządzania Dobrem/Obiektem (Białowieża Forest)
- ❑ **Koordynacja** (jeden z 8 obszarów)
 - Koordynowanie wdrażania planu zarządzania
 - Przygotowywanie sprawozdań i raportów
 - Prowadzenie bieżącego monitoringu
 - Zapewnienie sprawnej współpracy zarządców
 - Koordynacja współpracy zewnętrznej (np. samorządy, biznes)
 - Koordynacja współpracy MKiŚ, UNESCO, UE
 - Pozyskiwanie środków na działania usprawniające zarządzanie
 - Koordynacja/Opracowanie planu rozwoju turystyki na Obszarze Białowieży/ Hajnówki/ Narewki

Opracowanie planu zarządzania

– warsztaty prowadzone lokalnie

- ☐ Wyjątkowa Uniwersalna Wartość dobra i świadczenia przyrodnicze (10-11 maja 2022 r.)
- ☐ Wypracowanie zasad i narzędzi konsultacji w procesie opracowania Planu zarządzania (30-31 maja 2022 r.)
- ☐ Bariery i problemy w zarządzaniu dobrem światowego dziedzictwa (21-22 czerwca 2022 r.)
- ☐ Wizja i cele zarządzania dobrem Światowego Dziedzictwa (26-27 września 2022 r.)
- ☐ Strefowanie w Puszczy Białowieskiej (13-14 grudnia 2022 r.)
- ☐ Możliwości rozwiązywania problemów ochrony Puszczy Białowieskiej (19-20 stycznia 2023 r.)
- ☐ Skoordynowanie strategii i planów na obszarze Puszczy Białowieskiej z celami Planu (część I) (26 stycznia 2023 r.)

Główne informacje o warsztatach

- Celem warsztatu było:
 - ustalenie możliwości rozwiązania problemów ochrony Puszczy Białowieskiej (czyli barier i zagrożeń BF określonych w etapie 2 prac nad Planem Zarządzania)
 - dyskusja nt. kierunków działań i działań do Planu Zarządzania
 - ustalenie interesariuszy odpowiedzialnych za realizację kierunków działań i działań oraz beneficjentów
 - dyskusja nt. czasu realizacji kierunków działań i działań

Główne informacje o warsztatach

- ☐ 4 warsztaty w tym:
 - 2 tury, których treść i sposób przeprowadzenia były tożsame, odbyły się w dniach 19-20 stycznia (mieszana grupa interesariuszy)
 - 1 tura – NGO
 - 1 tura – grupa naukowców

- ☐ Warsztat wpisuje się w przyjętą logikę i metodę prac nad Planem zarządzania, angażując różne grupy interesariuszy.

W1: Świadczenia przyrodnicze Puszczy Białowieskiej

Rozmawiamy o znaczeniu i wartości Puszczy Białowieskiej. Wyniki dyskusji przyczynią się do opracowania opisu Dobra i zdefiniowania celów jego ochrony.

W2: Bariery i problemy ochrony Puszczy Białowieskiej

Budujemy drzewo problemów. Wskazywane problemy uwzględnimy w charakterystyce stanu Puszczy. Jest to podstawa definiowania celów ochrony i planowania odpowiednich działań ochronnych.

W3: Rozwiązywanie problemów ochrony Puszczy Białowieskiej

Wspólnie szukamy sposobów rozwiązania problemów ochrony Puszczy i wskazujemy interesariuszy odpowiedzialnych za wdrożenie tych rozwiązań. Wyniki dyskusji będą stanowić podstawę do określenia działań i podmiotów wdrażających.

W6: Strefy ochronne. Zasady, kryteria.

Zastanawiamy się nad kryteriami dla stref ochronnych wyznaczonych w Puszczy, biorąc pod uwagę potrzeby jej ochrony. Spróbujemy zaakceptować to podejście, tak aby każdy interesariusz mógł się czuć odpowiedzialny za ochronę Dobra.

W7: Strefowanie w Puszczy Białowieskiej.

Weryfikujemy strefy ochronne w Puszczy Białowieskiej i uzgadniamy ich granice. Od stopnia reżimu ochronnego w danej strefie zależy jakie działania będziemy w nich realizować.

W4: Wizja i cele zarządzania Puszcą Białowieską

Wypracowujemy wizję i cele ochrony, które będą odzwierciedleniem naszych ambicji. Wizja będzie sięgać lat 2050. Cele będą nie tylko długo-, średnio-, ale i krótkoterminowe.

W5: Turystyka w Puszczy Białowieskiej

Poznajemy dobre praktyki ze świata w zakresie turystyki w obiektach UNESCO. Zastanawiamy się jak te praktyki wykorzystać w Puszczy. Udostępnianie Puszczy dla celów turystycznych jest jednym z elementów zarządzania Puszcą.

W8: Działania ochronne w Puszczy Białowieskiej

Ustalamy, jakimi działaniami, możemy osiągnąć cele Planu. Wypracowujemy wspólną listę działań i wskazujemy interesariuszy odpowiedzialnych za ich wdrażanie.

Zarządzanie
Puszcą
Białowieską

Puszcza
Białowieska
i jej znaczenie

Zachowanie
wartości
Puszczy
Białowieskiej

Granica Puszczy
Białowieskiej
i strefy
ochronne

Strategia
ochrony Puszczy
Białowieskiej

W11: Wypracowanie zasad i narzędzi konsultacji

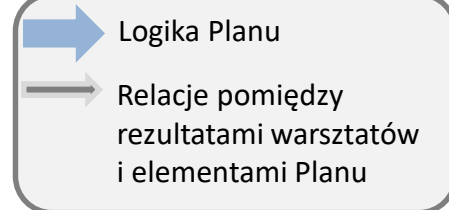
Ustalamy, w jaki sposób interesariusze będą uczestniczyć w konsultowaniu Planu Zarządzania. Ustalenia te nie tylko zastosujemy w procesie konsultacji projektu Planu, ale także będą zawarte w Planie.

W10: Wdrażanie, monitorowanie, ewaluacja

Wypracowujemy i uzgadniamy sposób wdrażania działań (w tym ich finansowania), monitorowania postępów wdrażania Planu, ewaluacji osiągania celów.

W9: Koordynacja polityk w Puszczy Białowieskiej

Wypracowujemy rekomendacje dla strategii i planów, które mogą mieć wpływ na Puszcę Białowieską, tak aby polityki te służyły osiągnięciu celów Planu.

Główne informacje o warsztatach

- ❑ **W warsztatach wzięło udział łącznie 61 osób**
- ❑ **Zostały przepracowane wszystkie cele i wszystkie zaproponowane działania proponowane do realizacji w Puszczy Białowieskiej**
- ❑ **W poszczególnych grupach (turach) uczestniczyło:**
 - ✓ 19 stycznia - 11 osób
 - ✓ 20 stycznia - 23 osoby
 - ✓ 31 stycznia - 14 osób
 - ✓ 01 lutego - 13 osób

Główne informacje o warsztatach

Uczestnikami warsztatów byli przedstawiciele następujących interesariuszy:

MKiŚ, Lasów Państwowych (Nadleśnictwo: Białowieża, Browsk, Hajnówka, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku, DGLP), Białowieskiego Parku Narodowego, samorządów lokalnych (Białowieża, Hajnówka, Narewka), mieszkańców, lokalnych liderów społecznych, przedsiębiorców, środowiska naukowego, straży pożarnej, lokalnych organizacji pozarządowych (Lokalna Grupa Działania "Puszcza Białowieska", Stowarzyszenie „Lokalsi dla Puszczy”) oraz ponadlokalnych organizacji pozarządowych (ClientEarth Prawnicy dla Ziemi, Fundacja Greenmind, Fundacja Greenpeace Polska, Frankfurt Zoological Society, Polskie Towarzystwo Ochrony Ptaków).

Praca warsztatowa
Prezentacja wyników prac

Praca warsztatowa w podgrupach

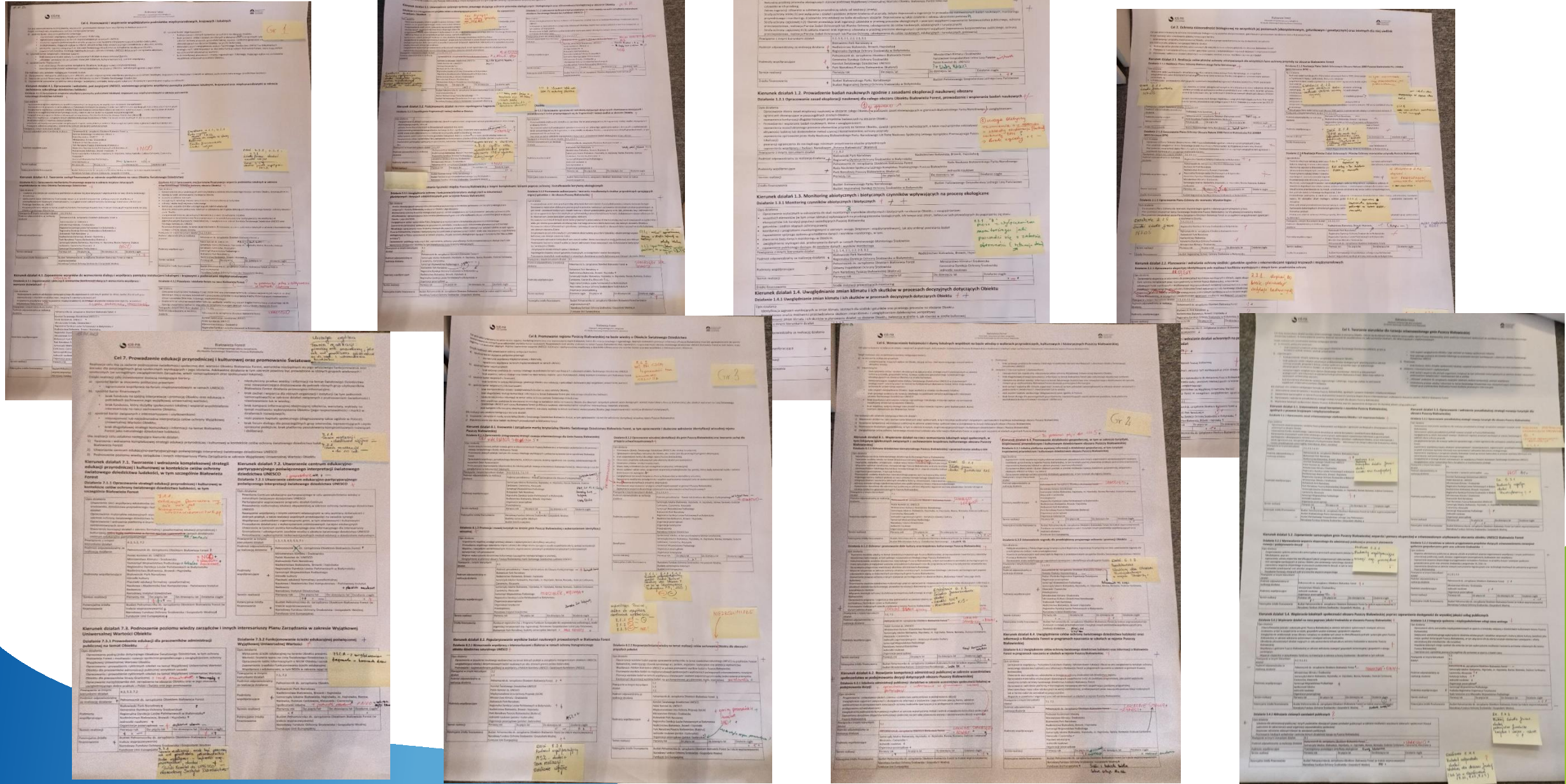
Podsumowania

- ☐ Podczas każdej tury warsztatów przeprowadzano pracę warsztatową i dyskusję w podgrupach (stolikach).
- ☐ Łącznie na wszystkich turach warsztatów pracowało 14 podgrup (stolików)
(1 tura – 4 podgrupy, 2 tura – 4 podgrupy, 3 tura – 3 podgrupy i 4 tura – 3 podgrupy).
- ☐ Każda z podgrup rozpoczynała pracę od dwóch celów.

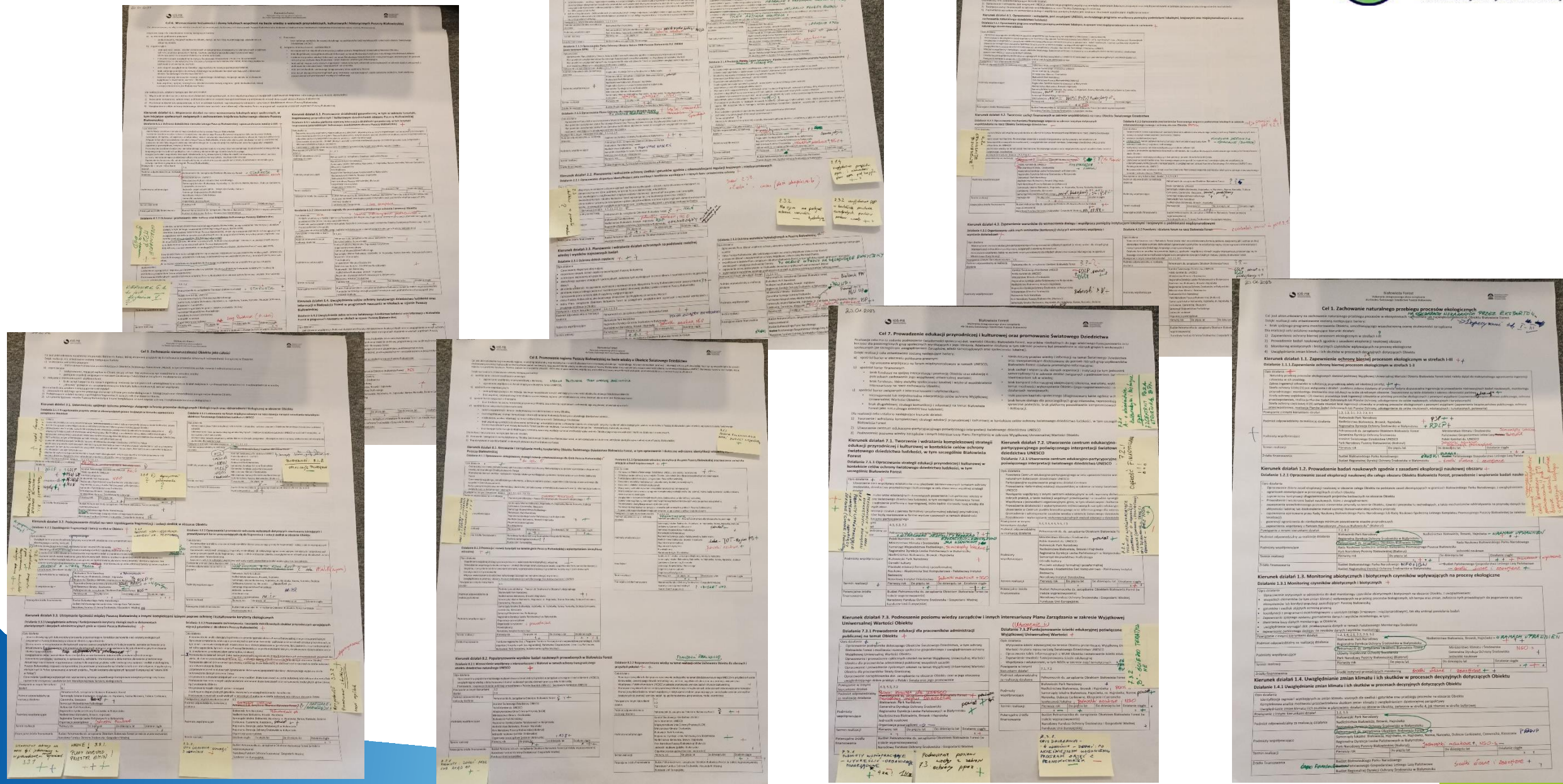
Prezentacja wyników prac

- ❑ Na kolejnych slajdach przedstawiamy zbiorcze wyniki pracy wszystkich podgrup (walor informacyjny dla wszystkich uczestników)
 - ❑ zebrane informacje wraz z komentarzem
- oraz
- ❑ Wstępnie przepracowany przez zespół projektowy materiał – propozycja przeformułowanych działań

19.01.2023 r.

20.01.2023 r.

31.01.2023 r.

[illegible][illegible]

Abstract Background: The purpose of this study was to determine the prevalence of <i>Salmonella</i> in the feces of healthy adult dogs and cats in the city of São Paulo, Brazil. Methods: A total of 1,000 fecal samples were collected from dogs and cats in the city of São Paulo, Brazil. The samples were cultured on <i>Salmonella</i> selective media and identified by PCR. Results: The prevalence of <i>Salmonella</i> in the feces of healthy adult dogs and cats was 1.2% (12/1,000). The most common serotype was <i>Salmonella</i> Enteritidis (8/12). Conclusions: The prevalence of <i>Salmonella</i> in the feces of healthy adult dogs and cats in the city of São Paulo, Brazil, was low. The most common serotype was <i>Salmonella</i> Enteritidis. Keywords: <i>Salmonella</i>, dogs, cats, feces, São Paulo, Brazil	Background <i>Salmonella</i> is a leading cause of bacterial gastroenteritis in humans and animals. The most common serotype is <i>Salmonella</i> Enteritidis. The prevalence of <i>Salmonella</i> in the feces of healthy adult dogs and cats has been reported to be low in several studies. Methods A total of 1,000 fecal samples were collected from dogs and cats in the city of São Paulo, Brazil. The samples were cultured on <i>Salmonella</i> selective media and identified by PCR. Results The prevalence of <i>Salmonella</i> in the feces of healthy adult dogs and cats was 1.2% (12/1,000). The most common serotype was <i>Salmonella</i> Enteritidis (8/12). Conclusions The prevalence of <i>Salmonella</i> in the feces of healthy adult dogs and cats in the city of São Paulo, Brazil, was low. The most common serotype was <i>Salmonella</i> Enteritidis. Keywords <i>Salmonella</i>, dogs, cats, feces, São Paulo, Brazil
--	--

[illegible][illegible][illegible][illegible][illegible]

☐ <u>Personen</u> ☐ <u>Unternehmen</u> ☐ <u>Organisationen</u> ☐ <u>Verfahren</u> ☐ <u>Produkte</u> ☐ <u>Dienste</u> ☐ <u>Informationen</u> ☐ <u>Finanzen</u> ☐ <u>Recht</u> ☐ <u>Wirtschaft</u> ☐ <u>Umwelt</u> ☐ <u>Sozial</u> ☐ <u>Kultur</u> ☐ <u>Religion</u> ☐ <u>Politik</u> ☐ <u>Wissenschaft</u> ☐ <u>Technologie</u> ☐ <u>Medizin</u> ☐ <u>Arzt</u> ☐ <u>Pharmazie</u> ☐ <u>Chemie</u> ☐ <u>Physik</u> ☐ <u>Mathematik</u> ☐ <u>Ingenieurwesen</u> ☐ <u>Architektur</u> ☐ <u>Design</u> ☐ <u>Kunst</u> ☐ <u>Literatur</u> ☐ <u>Philosophie</u> ☐ <u>Religion</u> ☐ <u>Politik</u> ☐ <u>Wirtschaft</u> ☐ <u>Umwelt</u> ☐ <u>Sozial</u> ☐ <u>Kultur</u> ☐ <u>Religion</u> ☐ <u>Politik</u> ☐ <u>Wirtschaft</u> ☐ <u>Umwelt</u> ☐ <u>Sozial</u> ☐ <u>Kultur</u> ☐ <u>Religion</u> ☐ <u>Politik</u> ☐ <u>Wirtschaft</u> ☐ <u>Umwelt</u> ☐ <u>Sozial</u> ☐ <u>Kultur</u> ☐ <u>Religion</u> ☐ <u>Politik</u> ☐ <u>Wirtschaft</u> ☐ <u>Umwelt</u> ☐ <u>Sozial</u> ☐ <u>Kultur</u> ☐ <u>Religion</u> ☐ <u>Politik</u> ☐ <u>Wirtschaft</u> ☐ <u>Umwelt</u> ☐ <u>Sozial</u> ☐ <u>Kultur</u> ☐ <u>Religion</u> ☐ <u>Politik</u> ☐ <u>Wirtschaft</u> ☐ <u>Umwelt</u> ☐ <u>Sozial</u> ☐ <u>Kultur</u> ☐ <u>Religion</u> ☐ <u>Politik</u> ☐ <u>Wirtschaft</u> ☐ <u>Umwelt</u> ☐ <u>Sozial</u> ☐ <u>Kultur</u> ☐ <u>Religion</u> ☐ <u>Politik</u> ☐ <u>Wirtschaft</u> ☐ <u>Umwelt</u> ☐ <u>Sozial</u> ☐ <u>Kultur</u> ☐ <u>Religion</u> ☐ <u>Politik</u> ☐ <u>Wirtschaft</u> ☐ <u>Umwelt</u> ☐ <u>Sozial</u> ☐ <u>Kultur</u> ☐ <u>Religion</u> ☐ <u>Politik</u> ☐ <u>Wirtschaft</u> ☐ <u>Umwelt</u> ☐ <u>Sozial</u> ☐ <u>Kultur</u> ☐ <u>Religion</u> ☐ <u>Politik</u> ☐ <u>Wirtschaft</u> ☐ <u>Umwelt</u> ☐ <u>Sozial</u> ☐ <u>Kultur</u> ☐ <u>Religion</u> ☐ <u>Politik</u> ☐ <u>Wirtschaft</u> ☐ <u>Umwelt</u> ☐ <u>Sozial</u> ☐ <u>Kultur</u> ☐ <u>Religion</u> ☐ <u>Politik</u> ☐ <u>Wirtschaft</u> ☐ <u>Umwelt</u> ☐ <u>Sozial</u> ☐ <u>Kultur</u> ☐ <u>Religion</u> ☐ <u>Politik</u> ☐ <u>Wirtschaft</u> ☐ <u>Umwelt</u> ☐ <u>Sozial</u> ☐ <u>Kultur</u> ☐ <u>Religion</u> ☐ <u>Politik</u> ☐ <u>Wirtschaft</u> ☐ <u>Umwelt</u> ☐ <u>Sozial</u> ☐ <u>Kultur</u> ☐ <u>Religion</u> ☐ <u>Politik</u> ☐ <u>Wirtschaft</u> ☐ <u>Umwelt</u> ☐ <u>Sozial</u> ☐ <u>Kultur</u> ☐ <u>Religion</u> ☐ <u>Politik</u> ☐ <u>Wirtschaft</u> ☐ <u>Umwelt</u> ☐ <u>Sozial</u> ☐ <u>Kultur</u> ☐ <u>Religion</u> ☐ <u>Politik</u> ☐ <u>Wirtschaft</u> ☐ <u>Umwelt</u> ☐ <u>Sozial</u> ☐ <u>Kultur</u> ☐ <u>Religion</u> ☐ <u>Politik</u> ☐ <u>Wirtschaft</u> ☐ <u>Umwelt</u> ☐ <u>Sozial</u> ☐ <u>Kultur</u> ☐ <u>Religion</u> ☐ <u>Politik</u> ☐ <u>Wirtschaft</u> ☐ <u>Umwelt</u> ☐ <u>Sozial</u> ☐ <u>Kultur</u> ☐ <u>Religion</u> ☐ <u>Politik</u> ☐ <u>Wirtschaft</u> ☐ <u>Umwelt</u> ☐ <u>Sozial</u> ☐ <u>Kultur</u> ☐ <u>Religion</u> ☐ <u>Politik</u> ☐ <u>Wirtschaft</u> ☐ <u>Umwelt</u> ☐ <u>Sozial</u> ☐ <u>Kultur</u> ☐ <u>Religion</u> ☐ <u>Politik</u> ☐ <u>Wirtschaft</u> ☐ <u>Umwelt</u> ☐ <u>Sozial</u> ☐ <u>Kultur</u> ☐ <u>Religion</u> ☐ <u>Politik</u> ☐ <u>Wirtschaft</u> ☐ <u>Umwelt</u> ☐ <u>Sozial</u> ☐ <u>Kultur</u> ☐ <u>Religion</u> ☐ <u>Politik</u> ☐ <u>Wirtschaft</u> ☐ <u>Umwelt</u> ☐ <u>Sozial</u> ☐ <u>Kultur</u> ☐ <u>Religion</u> ☐ <u>Politik</u> ☐ <u>Wirtschaft</u> ☐ <u>Umwelt</u> ☐ <u>Sozial</u> ☐ <u>Kultur</u> ☐ <u>Religion</u> ☐ <u>Politik</u> ☐ <u>Wirtschaft</u> ☐ <u>Umwelt</u> ☐ <u>Sozial</u> ☐ <u>Kultur</u> ☐ <u>Religion</u> ☐ <u>Politik</u> ☐ <u>Wirtschaft</u> ☐ <u>Umwelt</u> ☐ <u>Sozial</u> ☐ <u>Kultur</u> ☐ <u>Religion</u> ☐ <u>Politik</u> ☐ <u>Wirtschaft</u> ☐ <u>Umwelt</u> ☐ <u>Sozial</u> ☐ <u>Kultur</u> ☐ <u>Religion</u> ☐ <u>Politik</u> ☐ <u>Wirtschaft</u> ☐ <u>Umwelt</u> ☐ <u>Sozial</u> ☐ <u>Kultur</u> ☐ <u>Religion</u> ☐ <u>Politik</u> ☐ <u>Wirtschaft</u> ☐ <u>Umwelt</u> ☐ <u>Sozial</u> ☐ <u>Kultur</u> ☐ <u>Religion</u> ☐ <u>Politik</u> ☐ <u>Wirtschaft</u> ☐ <u>Umwelt</u> ☐ <u>Sozial</u> ☐ <u>Kultur</u> ☐ <u>Religion</u> ☐ <u>Politik</u> ☐ <u>Wirtschaft</u> ☐ <u>Umwelt</u> ☐ <u>Sozial</u> ☐ <u>Kultur</u> ☐ <u>Religion</u> ☐ <u>Politik</u> ☐ <u>Wirtschaft</u> ☐ <u>Umwelt</u> ☐ <u>Sozial</u> ☐ <u>Kultur</u> ☐ <u>Religion</u> ☐ <u>Politik</u> ☐ <u>Wirtschaft</u> ☐ <u>Umwelt</u> ☐ <u>Sozial</u> ☐ <u>Kultur</u> ☐ <u>Religion</u> ☐ <u>Politik</u> ☐ <u>Wirtschaft</u> ☐ <u>Umwelt</u> ☐ <u>Sozial</u> ☐ <u>Kultur</u> ☐ <u>Religion</u> ☐ <u>Politik</u> ☐ <u>Wirtschaft</u> ☐ <u>Umwelt</u> ☐ <u>Sozial</u> ☐ <u>Kultur</u> ☐ <u>Religion</u> ☐ <u>Politik</u> ☐ <u>Wirtschaft</u> ☐ <u>Umwelt</u>

[illegible][illegible][illegible][illegible]

CEL 7. Prowadzenie edukacji przyrodniczej i kulturowej oraz promowanie świadomego i odpowiedzialnego obywatelstwa

WYKAZ WYMAGANÍ

Wymagania ogólne dla uczniów, które mają być osiągnięte w procesie edukacji przyrodniczej i kulturowej oraz promowania świadomego i odpowiedzialnego obywatelstwa.

Wymagania szczegółowe dla uczniów, które mają być osiągnięte w procesie edukacji przyrodniczej i kulturowej oraz promowania świadomego i odpowiedzialnego obywatelstwa.

Wymagania szczegółowe dla uczniów, które mają być osiągnięte w procesie edukacji przyrodniczej i kulturowej oraz promowania świadomego i odpowiedzialnego obywatelstwa.

CEL 8. Promowanie postępowania zgodnego z zasadami i normami kultury i sztuki

WYKAZ WYMAGANÍ

Wymagania ogólne dla uczniów, które mają być osiągnięte w procesie edukacji przyrodniczej i kulturowej oraz promowania świadomego i odpowiedzialnego obywatelstwa.

Wymagania szczegółowe dla uczniów, które mają być osiągnięte w procesie edukacji przyrodniczej i kulturowej oraz promowania świadomego i odpowiedzialnego obywatelstwa.

Wymagania szczegółowe dla uczniów, które mają być osiągnięte w procesie edukacji przyrodniczej i kulturowej oraz promowania świadomego i odpowiedzialnego obywatelstwa.

Wymagania ogólne dla uczniów, które mają być osiągnięte w procesie edukacji przyrodniczej i kulturowej oraz promowania świadomego i odpowiedzialnego obywatelstwa.

Wymagania szczegółowe dla uczniów, które mają być osiągnięte w procesie edukacji przyrodniczej i kulturowej oraz promowania świadomego i odpowiedzialnego obywatelstwa.

Wymagania szczegółowe dla uczniów, które mają być osiągnięte w procesie edukacji przyrodniczej i kulturowej oraz promowania świadomego i odpowiedzialnego obywatelstwa.

31.01.2023 r. cd.

The image shows a desk with several documents and forms. The most prominent document is a large form titled "CZ. 2. Wykaz administracyjnych tabel" (Part 2. List of administrative tables). It contains multiple sections with tables and checkboxes, many of which are filled with handwritten text. There are several yellow sticky notes attached to the form, containing handwritten notes in Polish. Other documents and forms are visible on the desk, some with handwritten text and others with printed text. The background is a plain wall.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych
Urząd Główny Policji

Formularz nr 1
Wniosek o wydanie zezwoleń na wyjazd zagranicę

Cel 4. Promowanie i realizacja współpracy międzynarodowej między innymi w zakresie:

1. Wykaz osób, które mają prawo do wyjazdu zagranicę:

Imię i nazwisko	Adres	Wzrost	Waga	Barwa włosów	Barwa oczu	Barwa skóry	Barwa skóry twarzy	Barwa skóry rąk	Barwa skóry nóg	Barwa skóry głowy	Barwa skóry ciała	Barwa skóry twarzy	Barwa skóry rąk	Barwa skóry nóg	Barwa skóry głowy	Barwa skóry ciała
Jan Kowalski	ul. Główna 1, 00-001 Warszawa	180	75	brązowe	niebieskie	białe	białe	białe	białe	białe	białe	białe	białe	białe	białe	białe
Anna Nowak	ul. Główna 2, 00-001 Warszawa	165	60	czarne	niebieskie	białe	białe	białe	białe	białe	białe	białe	białe	białe	białe	białe

2. Wykaz państw, do których mają prawo do wyjazdu zagranicę:

Państwo	Adres	Wzrost	Waga	Barwa włosów	Barwa oczu	Barwa skóry	Barwa skóry twarzy	Barwa skóry rąk	Barwa skóry nóg	Barwa skóry głowy	Barwa skóry ciała
USA	ul. Główna 1, 00-001 Warszawa	180	75	brązowe	niebieskie	białe	białe	białe	białe	białe	białe
UK	ul. Główna 2, 00-001 Warszawa	165	60	czarne	niebieskie	białe	białe	białe	białe	białe	białe

3. Wykaz państw, do których mają prawo do wyjazdu zagranicę:

Państwo	Adres	Wzrost	Waga	Barwa włosów	Barwa oczu	Barwa skóry	Barwa skóry twarzy	Barwa skóry rąk	Barwa skóry nóg	Barwa skóry głowy	Barwa skóry ciała
USA	ul. Główna 1, 00-001 Warszawa	180	75	brązowe	niebieskie	białe	białe	białe	białe	białe	białe
UK	ul. Główna 2, 00-001 Warszawa	165	60	czarne	niebieskie	białe	białe	białe	białe	białe	białe

4. Wykaz państw, do których mają prawo do wyjazdu zagranicę:

Państwo	Adres	Wzrost	Waga	Barwa włosów	Barwa oczu	Barwa skóry	Barwa skóry twarzy	Barwa skóry rąk	Barwa skóry nóg	Barwa skóry głowy	Barwa skóry ciała
USA	ul. Główna 1, 00-001 Warszawa	180	75	brązowe	niebieskie	białe	białe	białe	białe	białe	białe
UK	ul. Główna 2, 00-001 Warszawa	165	60	czarne	niebieskie	białe	białe	białe	białe	białe	białe

5. Wykaz państw, do których mają prawo do wyjazdu zagranicę:

Państwo	Adres	Wzrost	Waga	Barwa włosów	Barwa oczu	Barwa skóry	Barwa skóry twarzy	Barwa skóry rąk	Barwa skóry nóg	Barwa skóry głowy	Barwa skóry ciała
USA	ul. Główna 1, 00-001 Warszawa	180	75	brązowe	niebieskie	białe	białe	białe	białe	białe	białe
UK	ul. Główna 2, 00-001 Warszawa	165	60	czarne	niebieskie	białe	białe	białe	białe	białe	białe

6. Wykaz państw, do których mają prawo do wyjazdu zagranicę:

Państwo	Adres	Wzrost	Waga	Barwa włosów	Barwa oczu	Barwa skóry	Barwa skóry twarzy	Barwa skóry rąk	Barwa skóry nóg	Barwa skóry głowy	Barwa skóry ciała
USA	ul. Główna 1, 00-001 Warszawa	180	75	brązowe	niebieskie	białe	białe	białe	białe	białe	białe
UK	ul. Główna 2, 00-001 Warszawa	165	60	czarne	niebieskie	białe	białe	białe	białe	białe	białe

7. Wykaz państw, do których mają prawo do wyjazdu zagranicę:

Państwo	Adres	Wzrost	Waga	Barwa włosów	Barwa oczu	Barwa skóry	Barwa skóry twarzy	Barwa skóry rąk	Barwa skóry nóg	Barwa skóry głowy	Barwa skóry ciała
USA	ul. Główna 1, 00-001 Warszawa	180	75	brązowe	niebieskie	białe	białe	białe	białe	białe	białe
UK	ul. Główna 2, 00-001 Warszawa	165	60	czarne	niebieskie	białe	białe	białe	białe	białe	białe

8. Wykaz państw, do których mają prawo do wyjazdu zagranicę:

Państwo	Adres	Wzrost	Waga	Barwa włosów	Barwa oczu	Barwa skóry	Barwa skóry twarzy	Barwa skóry rąk	Barwa skóry nóg	Barwa skóry głowy	Barwa skóry ciała
USA	ul. Główna 1, 00-001 Warszawa	180	75	brązowe	niebieskie	białe	białe	białe	białe	białe	białe
UK	ul. Główna 2, 00-001 Warszawa	165	60	czarne	niebieskie	białe	białe	białe	białe	białe	białe

9. Wykaz państw, do których mają prawo do wyjazdu zagranicę:

Państwo	Adres	Wzrost	Waga	Barwa włosów	Barwa oczu	Barwa skóry
---------	-------	--------	------	--------------	------------	-------------

[illegible]

01.02.2023 r.

CEL 1. Zachowanie naturalnego przebiegu procesów ekologicznych

Kierownik działu 1.1. Zapewnienie ochrony biernej procesów ekologicznych w strefach 1.1.1. i 1.1.2. (Zachowanie naturalnego przebiegu procesów ekologicznych)

Kierownik działu 1.2. Promowanie biad naturalnych zgodnie z zasadami ekologicznej nauki (Zachowanie naturalnego przebiegu procesów ekologicznych)

Kierownik działu 1.3. Monitorowanie czynników biotycznych czynników wpływających na procesy ekologiczne

CEL 1. Zachowanie naturalnego przebiegu procesów ekologicznych

Kierownik działu 1.1. Zapewnienie ochrony biernej procesów ekologicznych w strefach 1.1.1. i 1.1.2. (Zachowanie naturalnego przebiegu procesów ekologicznych)

Kierownik działu 1.2. Promowanie biad naturalnych zgodnie z zasadami ekologicznej nauki (Zachowanie naturalnego przebiegu procesów ekologicznych)

Kierownik działu 1.3. Monitorowanie czynników biotycznych czynników wpływających na procesy ekologiczne

CEL 1. Zachowanie naturalnego przebiegu procesów ekologicznych

Kierownik działu 1.1. Zapewnienie ochrony biernej procesów ekologicznych w strefach 1.1.1. i 1.1.2. (Zachowanie naturalnego przebiegu procesów ekologicznych)

Kierownik działu 1.2. Promowanie biad naturalnych zgodnie z zasadami ekologicznej nauki (Zachowanie naturalnego przebiegu procesów ekologicznych)

Kierownik działu 1.3. Monitorowanie czynników biotycznych czynników wpływających na procesy ekologiczne

CEL 1. Zachowanie naturalnego przebiegu procesów ekologicznych

Kierownik działu 1.1. Zapewnienie ochrony biernej procesów ekologicznych w strefach 1.1.1. i 1.1.2. (Zachowanie naturalnego przebiegu procesów ekologicznych)

Kierownik działu 1.2. Promowanie biad naturalnych zgodnie z zasadami ekologicznej nauki (Zachowanie naturalnego przebiegu procesów ekologicznych)

Kierownik działu 1.3. Monitorowanie czynników biotycznych czynników wpływających na procesy ekologiczne

CEL 1. Zachowanie naturalnego przebiegu procesów ekologicznych

Kierownik działu 1.1. Zapewnienie ochrony biernej procesów ekologicznych w strefach 1.1.1. i 1.1.2. (Zachowanie naturalnego przebiegu procesów ekologicznych)

Kierownik działu 1.2. Promowanie biad naturalnych zgodnie z zasadami ekologicznej nauki (Zachowanie naturalnego przebiegu procesów ekologicznych)

Kierownik działu 1.3. Monitorowanie czynników biotycznych czynników wpływających na procesy ekologiczne

CEL 1. Zachowanie naturalnego przebiegu procesów ekologicznych

Kierownik działu 1.1. Zapewnienie ochrony biernej procesów ekologicznych w strefach 1.1.1. i 1.1.2. (Zachowanie naturalnego przebiegu procesów ekologicznych)

Kierownik działu 1.2. Promowanie biad naturalnych zgodnie z zasadami ekologicznej nauki (Zachowanie naturalnego przebiegu procesów ekologicznych)

Kierownik działu 1.3. Monitorowanie czynników biotycznych czynników wpływających na procesy ekologiczne

CEL 1. Zachowanie naturalnego przebiegu procesów ekologicznych

Kierownik działu 1.1. Zapewnienie ochrony biernej procesów ekologicznych w strefach 1.1.1. i 1.1.2. (Zachowanie naturalnego przebiegu procesów ekologicznych)

Kierownik działu 1.2. Promowanie biad naturalnych zgodnie z zasadami ekologicznej nauki (Zachowanie naturalnego przebiegu procesów ekologicznych)

Kierownik działu 1.3. Monitorowanie czynników biotycznych czynników wpływających na procesy ekologiczne

CEL 1. Zachowanie naturalnego przebiegu procesów ekologicznych

Kierownik działu 1.1. Zapewnienie ochrony biernej procesów ekologicznych w strefach 1.1.1. i 1.1.2. (Zachowanie naturalnego przebiegu procesów ekologicznych)

Kierownik działu 1.2. Promowanie biad naturalnych zgodnie z zasadami ekologicznej nauki (Zachowanie naturalnego przebiegu procesów ekologicznych)

Kierownik działu 1.3. Monitorowanie czynników biotycznych czynników wpływających na procesy ekologiczne

NAUKOWCY

Jednostka
nazwa
adres
telefon

* nie zachowaj / Główny na to

01.02.2023 r. cd.

[illegible][illegible][illegible]

Handwritten notes and stamps on a Polish tax form (ZUS ZUS) for the year 2019. The form is for a person named **Jan Kowalski**, born on 15.01.1980, residing at **ul. Wolności 12, 00-001 Warszawa**. The form is for a person who is not a member of the ZUS (ZUS - ZUS).

Section 1: Personal data

1.1. Imię i nazwisko: **Jan Kowalski**
1.2. Data urodzenia: **15.01.1980**
1.3. Miejsce urodzenia: **Warszawa**
1.4. Adres zamieszkania: **ul. Wolności 12, 00-001 Warszawa**
1.5. Adres korespondencyjny: **ul. Wolności 12, 00-001 Warszawa**
1.6. Numer dowodu osobistego: **15011980XXXXXX**
1.7. Numer PESEL: **15011980XXXXXX**
1.8. Numer NIP: **15011980XXXXXX**
1.9. Numer REGON: **15011980XXXXXX**
1.10. Numer KRS: **15011980XXXXXX**
1.11. Numer KRS (dla osób fizycznych): **15011980XXXXXX**
1.12. Numer KRS (dla osób prawnych): **15011980XXXXXX**
1.13. Numer KRS (dla jednostek organizacyjnych): **15011980XXXXXX**
1.14. Numer KRS (dla jednostek organizacyjnych): **15011980XXXXXX**
1.15. Numer KRS (dla jednostek organizacyjnych): **15011980XXXXXX**
1.16. Numer KRS (dla jednostek organizacyjnych): **15011980XXXXXX**
1.17. Numer KRS (dla jednostek organizacyjnych): **15011980XXXXXX**
1.18. Numer KRS (dla jednostek organizacyjnych): **15011980XXXXXX**
1.19. Numer KRS (dla jednostek organizacyjnych): **15011980XXXXXX**
1.20. Numer KRS (dla jednostek organizacyjnych): **15011980XXXXXX**

Section 2: Employment data

2.1. Nazwa pracodawcy: **Pracownia Projektowa "X"**
2.2. Adres siedziby: **ul. Wolności 12, 00-001 Warszawa**
2.3. Adres miejsca wykonywania pracy: **ul. Wolności 12, 00-001 Warszawa**
2.4. Data rozpoczęcia pracy: **15.01.2019**
2.5. Data zakończenia pracy: **31.12.2019**
2.6. Rodzaj umowy: **Umowa o pracę**
2.7. Rodzaj umowy: **Umowa o pracę**
2.8. Rodzaj umowy: **Umowa o pracę**
2.9. Rodzaj umowy: **Umowa o pracę**
2.10. Rodzaj umowy: **Umowa o pracę**
2.11. Rodzaj umowy: **Umowa o pracę**
2.12. Rodzaj umowy: **Umowa o pracę**
2.13. Rodzaj umowy: **Umowa o pracę**
2.14. Rodzaj umowy: **Umowa o pracę**
2.15. Rodzaj umowy: **Umowa o pracę**
2.16. Rodzaj umowy: **Umowa o pracę**
2.17. Rodzaj umowy: **Umowa o pracę**
2.18. Rodzaj umowy: **Umowa o pracę**
2.19. Rodzaj umowy: **Umowa o pracę**
2.20. Rodzaj umowy: **Umowa o pracę**

Section 3: Social Security Contributions

3.1. Zakład ubezpieczeń: **ZUS**
3.2. Rodzaj ubezpieczenia: **Ubezpieczenie społeczne**
3.3. Rodzaj ubezpieczenia: **Ubezpieczenie społeczne**
3.4. Rodzaj ubezpieczenia: **Ubezpieczenie społeczne**
3.5. Rodzaj ubezpieczenia: **Ubezpieczenie społeczne**
3.6. Rodzaj ubezpieczenia: **Ubezpieczenie społeczne**
3.7. Rodzaj ubezpieczenia: **Ubezpieczenie społeczne**
3.8. Rodzaj ubezpieczenia: **Ubezpieczenie społeczne**
3.9. Rodzaj ubezpieczenia: **Ubezpieczenie społeczne**
3.10. Rodzaj ubezpieczenia: **Ubezpieczenie społeczne**
3.11. Rodzaj ubezpieczenia: **Ubezpieczenie społeczne**
3.12. Rodzaj ubezpieczenia: **Ubezpieczenie społeczne**
3.13. Rodzaj ubezpieczenia: **Ubezpieczenie społeczne**
3.14. Rodzaj ubezpieczenia: **Ubezpieczenie społeczne**
3.15. Rodzaj ubezpieczenia: **Ubezpieczenie społeczne**
3.16. Rodzaj ubezpieczenia: **Ubezpieczenie społeczne**
3.17. Rodzaj ubezpieczenia: **Ubezpieczenie społeczne**
3.18. Rodzaj ubezpieczenia: **Ubezpieczenie społeczne**
3.19. Rodzaj ubezpieczenia: **Ubezpieczenie społeczne**
3.20. Rodzaj ubezpieczenia: **Ubezpieczenie społeczne**

Section 4: Tax Data

4.1. Rodzaj podatku: **Podatek dochodowy**
4.2. Rodzaj podatku: **Podatek dochodowy**
4.3. Rodzaj podatku: **Podatek dochodowy**
4.4. Rodzaj podatku: **Podatek dochodowy**
4.5. Rodzaj podatku: **Podatek dochodowy**
4.6. Rodzaj podatku: **Podatek dochodowy**
4.7. Rodzaj podatku: **Podatek dochodowy**
4.8. Rodzaj podatku: **Podatek dochodowy**
4.9. Rodzaj podatku: **Podatek dochodowy**
4.10. Rodzaj podatku: **Podatek dochodowy**
4.11. Rodzaj podatku: **Podatek dochodowy**
4.12. Rodzaj podatku: **Podatek dochodowy**
4.13. Rodzaj podatku: **Podatek dochodowy**
4.14. Rodzaj podatku: **Podatek dochodowy**
4.15. Rodzaj podatku: **Podatek dochodowy**
4.16. Rodzaj podatku: **Podatek dochodowy**
4.17. Rodzaj podatku: **Podatek dochodowy**
4.18. Rodzaj podatku: **Podatek dochodowy**
4.19. Rodzaj podatku: **Podatek dochodowy**
4.20. Rodzaj podatku: **Podatek dochodowy**

Section 5: Other Data

5.1. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
5.2. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
5.3. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
5.4. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
5.5. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
5.6. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
5.7. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
5.8. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
5.9. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
5.10. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
5.11. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
5.12. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
5.13. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
5.14. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
5.15. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
5.16. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
5.17. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
5.18. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
5.19. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
5.20. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**

Section 6: Summary

6.1. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
6.2. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
6.3. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
6.4. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
6.5. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
6.6. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
6.7. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
6.8. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
6.9. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
6.10. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
6.11. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
6.12. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
6.13. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
6.14. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
6.15. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
6.16. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
6.17. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
6.18. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
6.19. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
6.20. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**

Section 7: Declaration

7.1. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
7.2. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
7.3. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
7.4. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
7.5. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
7.6. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
7.7. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
7.8. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
7.9. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
7.10. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
7.11. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
7.12. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
7.13. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
7.14. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
7.15. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
7.16. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
7.17. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
7.18. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
7.19. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
7.20. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**

Section 8: Signature

8.1. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
8.2. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
8.3. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
8.4. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
8.5. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
8.6. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
8.7. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
8.8. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
8.9. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
8.10. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
8.11. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
8.12. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
8.13. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
8.14. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
8.15. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**
8.16. Rodzaj danych: **Dane o innych dochodach**

Podsumowanie warsztatu - uwagi ogólne dotyczące wszystkich lub większości działań - *kursywą przedstawiono stanowisko ZP*

- Weryfikacja podmiotów odpowiedzialnych za realizację działań pod kątem poprawności, w tym precyzyjne określenie zakresu odpowiedzialności Pełnomocnika ds. zarządzania Obiektem Białowieża Forest. Uwzględnienie organu doradczego Pełnomocnika.
- ❖ *Podmioty są weryfikowane. Zakres odpowiedzialności Pełnomocnika ds. zarządzania Obiektem Białowieża Forest zostanie wskazany w rozdziale Planu dot. systemu zarządzania.*
- ❖ *Trwają prace nad systemem zarządzania, w tym rozważana jest rada naukowa/ekspertów przy Pełnomocniku*

Podsumowanie warsztatu - uwagi ogólne dotyczące wszystkich lub większości działań - *kursywą przedstawiono stanowisko ZP*

- ❑ Uwzględnienie wśród podmiotów współpracujących we wszystkich działaniach organizacji pozarządowych i jednostek naukowych, w niektórych działaniach także Wojska Polskiego, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
- ❖ *Uzupełniono listy podmiotów współpracujących.*
- ❑ Rezygnacja z obecnych nazw ministerstw i zamiana na zapisy odnoszące się do zakresu odpowiedzialności („ministerstwo ds. ...”).
- ❖ *Zweryfikowano nazwy.*
- ❑ Wśród podmiotów odpowiedzialnych za działanie i współpracujących dla działań dot. dziedzictwa kulturowego uwzględnienie parafii i związków wyznaniowych.
- ❖ *Uzupełniono*

Podsumowanie warsztatu - uwagi ogólne dotyczące wszystkich lub większości działań - *kursywą przedstawiono stanowisko ZP*

- ❑ Wśród podmiotów odpowiedzialnych za działanie i współpracujących dla działań dot. współpracy zagranicznej uwzględnienie MON i MSZ.
- ❖ *Uzupełniono (odnosząc się w zapisach do zakresu odpowiedzialności obu ministerstw).*
- ❑ Każdorazowo, gdy za realizację działania odpowiedzialny jest Pełnomocnik ds. zarządzania Obiektem Białowieża Forest, uwzględnienie jego budżetu wśród źródeł finansowania działania.
- ❖ *Uzupełniono*
- ❑ Weryfikacja terminów realizacji działań. W wielu przypadkach wskazywano na pilność działań.
- ❖ *Zweryfikowano*

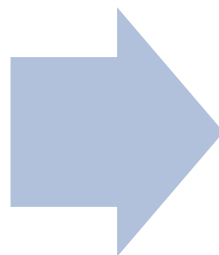
Podsumowanie warsztatu - uwagi ogólne dotyczące wszystkich lub większości działań - *kursywą przedstawiono stanowisko ZP*

- ❑ Stosowanie pojęcia Dobro dla określenia Białowieża Forest.
- ❖ *Głosy interesariuszy i członków zespołu projektowego są podzielone. Na tym etapie zespół projektowy przyjął – Obiekt, natomiast jest jeszcze rozważane – Dobro.*
- ❑ Doprecyzowanie stosowanych pojęć, takich jak: otoczenie Puszczy Białowieskiej, gminy Puszczy Białowieskiej, itp.
- ❖ *Wszystkie stosowane w Planie, a nieposiadające jednoznacznych definicji pojęcia zostaną wyjaśnione, w specjalnym glosariuszu, który będzie integralną częścią Planu.*

Na kolejnych slajdach przedstawione zostały komentarze do poszczególnych Celów

Podsumowanie warsztatu - 1. Zachowanie niezaburzonych procesów ekologicznych - *kursywą przedstawiono stanowisko ZP*

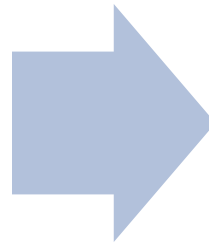
Pojawiła się wątpliwość dot. celu - to jest pojęcia „procesy ekologiczne”. Za konieczne uznano uzupełnienie opisu celu o jego definicję.

Na warsztatach z przedstawicielami nauki dyskutowano tę kwestię. W Wytycznych Operacyjnych jest mowa o procesach biologicznych i ekologicznych, czasem biofizycznych, czasem fizycznych. Zdecydowano się na używanie pojęcia „procesy ekologiczne” – jako najpojemniejszego, uwzględniającego także procesy biologiczne i biofizyczne. Uzupełniono opis celu poprzez odwołanie się do kryterium IX, do którego odnosi się ten cel. Zaproponowano nowe brzmienie celu.

Podsumowanie warsztatu - 1. Zachowanie niezaburzonych procesów ekologicznych - *kursywą przedstawiono stanowisko ZP*

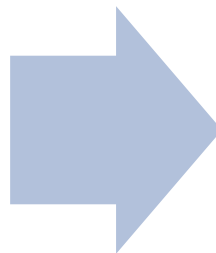
Przeredagowania wymaga opis systemu monitorowania w Obiekcie, przede wszystkim wyraźne wskazanie, że należy uwzględnić wskaźniki dot. zagrożeń antropogenicznych, w tym związanych z gospodarką leśną.

Opis monitoringu uwzględniał czynniki antropogeniczne, niemniej przeredagowano opis, by wyraźnie wskazać różne aspekty tego działania, w tym monitorowanie czynników wynikających z gospodarki leśnej.

Podsumowanie warsztatu - 1. Zachowanie niezaburzonych procesów ekologicznych - *kursywą przedstawiono stanowisko ZP*

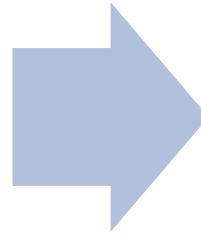
Rozstrzygnięcia wymaga kwestia zwiększania retencji w Puszczy Białowieskiej. Są opracowania naukowe na temat ochrony zasobów wód w Puszczy, a także programy działań mających temu sprzyjać. Kwestia powinna być rozważona w kontekście działań podejmowanych wyjątkowo w niektórych miejscach w Obiekcie. Potrzebna jest koordynacja działań w zakresie ochrony wód.

Zagadnienie pojawiło się przy działaniu dot. zmian klimatu, jednak uwagę uwzględniliśmy w działaniu Działanie 2.3.1 Ochrona zasobów warunków wodnych w Puszczy Białowieskiej (przeredagowano).

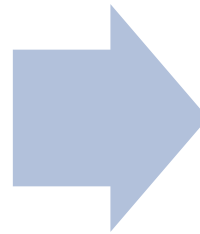
Podsumowanie warsztatu - 1. Zachowanie niezaburzonych procesów ekologicznych - *kursywą przedstawiono stanowisko ZP*

Zaproponowano uwzględnienie działań w zakresie adaptacji do zmian klimatu w Puszczy Białowieskiej.

Pośrednio z adaptacją do zmian klimatu wiążą się działania dot. ochrony zasobów wodnych.

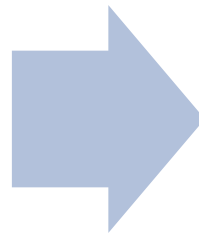
W Działaniu 1.1.1. kwestionowano zasadność prowadzenia polowań i gospodarki łowieckiej w Puszczy Białowieskiej w ogóle, ale zwłaszcza w strefie 3. Po dyskusji zaproponowano zapis: prowadzenie gospodarki łowieckiej nakierowanej na ochronę procesów ekologicznych.

Zapis został wprowadzony w brzmieniu zaproponowanym na warsztacie zamiast polowania użyto gospodarka łowiecka

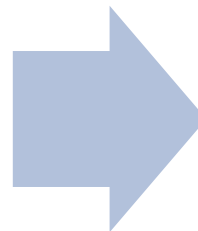
Podsumowanie warsztatu - 1. Zachowanie niezaburzonych procesów ekologicznych - *kursywą przedstawiono stanowisko ZP*

Zaproponowano w Działaniu 1.2.1
Opracowanie zasad eksploracji
naukowej dla całego obszaru Obiektu
Białowieża Forest, prowadzenie
i wspieranie badań naukowych zmianę
wyrażenia „zasady” na program.

*Program badań powinien określać
przedmiot badań, ten jednak zależy
od stanu obecnej wiedzy. Z tego
powodu zachowano pojęcie „zasady”.*

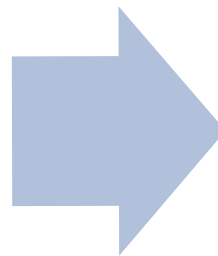
Zwrócono uwagę na niewystarczające
uwzględnienie w działaniach problematyki
zapory na granicy polsko-białoruskiej,
w tym zaproponowano, aby Plan zawierał
zapisy związane z brakiem dopuszczalności
działań związanych z obronnością w
Obiekcie.

*Kwestia obronności kraju jest poza
rozstrzygnięciami Planu Zarządzania,
a Plan nie może być niezgodny z prawem.
Niemniej z uwagi na znaczenie zapory,
wzmocniono tę kwestię w części Planu dot.
zagrożeń Obiektu. Wskazano na problem
braku ekspertyzy dot. likwidacji zapory
i przywracania środowiska do stanu sprzed
inwestycji.*

Podsumowanie warsztatu - 2. Ochrona różnorodności biologicznej na wszystkich jej poziomach (ekosystemowym, gatunkowym i genetycznym) oraz istotnych dla niej siedlisk. - *kursywą przedstawiono stanowisko ZP*

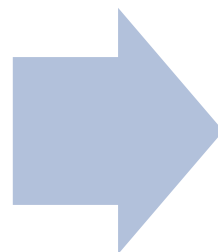
Zaproponowano uporządkowanie działań pod kątem różnych form ochrony przyrody – Białowieski Park Narodowy, Natura 2000, rezerваты. Zwrócono także uwagę, że w 2022 r. przybyło rezerwatów, których plany ochrony straciły ważność.

Połączono działania – jedno działanie dla jednej formy ochrony przyrody. Wprowadzono pojęcie plany ochrony przyrody, pod którym rozumie się plany ochrony, plany zadań ochronnych, a także zadania ochronne, o których mowa w Ustawie o ochronie przyrody. Plany ochrony przyrody stanowią instrumenty wdrażania Planu Zarządzania. W zweryfikowanym Działaniu 2.1.3 Wdrażanie planów ochrony przyrody dla rezerwatów przyrody Puszczy Białowieskiej wprowadzono odpowiednie zapisy: - realizacja celów i zadań ochronnych zapisanych w planach ochrony przyrody dla rezerwatów; - aktualizacja planów ochrony przyrody zgodnie z najnowszą wiedzą i harmonogramem wynikającym z przepisów prawa.

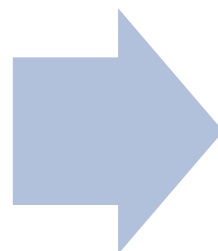
Podsumowanie warsztatu - 2. Ochrona różnorodności biologicznej na wszystkich jej poziomach (ekosystemowym, gatunkowym i genetycznym) oraz istotnych dla niej siedlisk. - *kursywą przedstawiono stanowisko ZP*

Zgłoszono potrzebę zweryfikowania pojęć i ich doprecyzowania, w szczególności dot. ochrony zasobów wodnych.

Zweryfikowano pojęcia. Przyjęto, że Działanie 2.3.1 będzie sformułowane: Ochrona zasobów wodnych w Puszczy Białowieskiej. W tym działaniu uwzględniono także potrzebę koordynacji działań w zakresie ochrony zasobów wodnych w Puszczy (patrz wyżej).

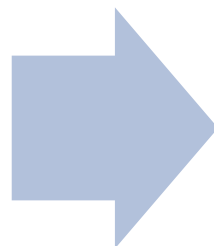
Zaproponowano nowe działanie dot. ukierunkowania gospodarki łowieckiej na realizację działań ochronnych w Obiekcie.

Kwestię uwzględniono jako zadania – element działania 1.1.1. Zapewnienie ochrony biernej procesom ekologicznym - Strefa ochrony częściowej II (3) zakłada również brak ingerencji człowieka w przebieg procesów ekologicznych z pewnymi wyjątkami (zapewnienie bezpieczeństwa publicznego, ochrona przeciwpożarowa, realizacja Planu Zadań Ochronnych lub Planu Ochrony dla Obszaru Natura 2000, udostępnienie do celów naukowych, edukacyjnych i turystycznych, gospodarki łowieckiej nakierowanej na ochronę procesów ekologicznych).

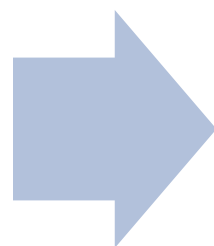
Podsumowanie warsztatu - 2. Ochrona różnorodności biologicznej na wszystkich jej poziomach (ekosystemowym, gatunkowym i genetycznym) oraz istotnych dla niej siedlisk. - *kursywą przedstawiono stanowisko ZP*

Zaproponowano nowe działanie:
Przygotowanie Planu Gospodarki Łowieckiej.
Plan powinien zostać uzgodniony
z jednostkami naukowymi prowadzącymi
badania w Puszczy Białowieskiej oraz
poddany konsultacjom społecznym.

*Uwagę uwzględniono, proponując nowe
działanie w kierunku 2.3*

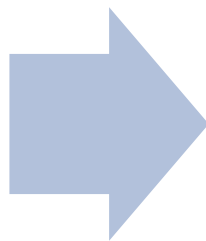
Zaproponowano złagodzenie języka w
działaniu dot. opracowania ekspertyzy
identyfikującej pola możliwych
konfliktów wynikających z różnych
form i przedmiotów ochrony.

*Nowe brzmienie działania 2.2.1 brzmi
„opracowanie ekspertyzy
identyfikującej pola możliwych
niezgodności celów ochrony
ustanowionych dla różnych form
ochrony obszarowej i gatunkowej”.
Przereformowano także opis działania.*

Podsumowanie warsztatu - 2. Ochrona różnorodności biologicznej na wszystkich jej poziomach (ekosystemowym, gatunkowym i genetycznym) oraz istotnych dla niej siedlisk. - *kursywą przedstawiono stanowisko ZP*

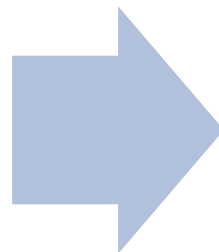
Zaproponowano dodatkowe działania dla innych grup zwierząt lub gatunków niż zapalacze, np. rysia i orlika.

Inne ważne grupy zwierząt i gatunki są chronione przepisami prawa, w tym Dyrektywami Siedliskową i Ptasią. Nie ma potrzeby osobnego działania dla tych gatunków, gdyż są chronione planami ochrony przyrody dla wszystkich form w obszarze Puszczy Białowieskiej. Dziko występujące zapylacze są przedmiotem troski UE w ramach Strategii ochrony dzikich owadów zapylających w UE („Pollinators Initiative” istniejącej od 2018 r.), która po rewizji nazwana została „Nowym Ładem dla Zapylaczy”. Wśród działań tego programu znalazły się m.in.: - zidentyfikowanie dzikich zapylaczy charakterystycznych dla poszczególnych typów siedlisk przyrodniczych; - uwzględnienie ochrony korytarzy ekologicznych dla owadów zapylających („Buzz Lines”) w polityce planowania przestrzennego; - opracowanie krajowych strategii ochrony dzikich zapylaczy (do 2025 roku).

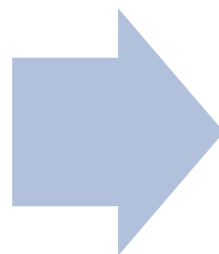
Podsumowanie warsztatu - 3. Zachowanie nienaruszalności Obiektu jako całości - *kursywą przedstawiono stanowisko ZP*

Zaproponowano włączenie zagadnień wynikających z Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie ochrony różnorodności biologicznej w Działaniu 3.1.2. Lobbowanie na forum międzynarodowym na rzecz rozwoju narzędzi zarządzania przyrodniczymi obiektami Światowego Dziedzictwa Ludzkości UNESCO.

Działanie skupia się na wzmacnianiu narzędzi ochrony obiektów UNESCO.

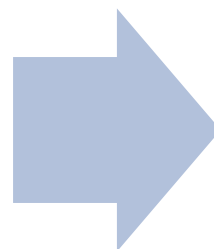
Zaproponowano połączenie Działania 3.2.1 Zapobieganie fragmentacji i izolacji siedlisk w Obiekcie i Działania 3.2.2 Opracowanie i promowanie wdrażania wytycznych dotyczących niwelowania istniejących i przewidywanych barier przyczyniających się do fragmentacji i izolacji siedlisk w obszarze Obiektu.

Po dyskusji zachowano dwa osobne działania. Działanie 3.2.1 skupia się na zadaniach ochronnych wynikających z planów ochrony przyrody oraz planów urządzenia lasu z programami ochrony przyrody. Odnosi się do zagadnień stricte przyrodniczych. Działanie 3.2.2 ma charakter organizacyjny i uwzględnia działania w Puszczy innych podmiotów niż organy ochrony przyrody i Lasy Państwowe. Propozycja ta została zgłoszona w jednej grupie warsztatowej.

Podsumowanie warsztatu - 3. Zachowanie nienaruszalności Obiektu jako całości - *kursywą przedstawiono stanowisko ZP*

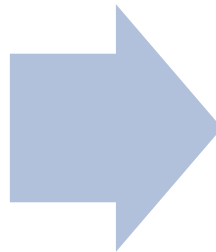
Zwrócono uwagę, że w Działaniu 3.2.1 Zapobieganie fragmentacji i izolacji siedlisk w Obiekcie nie uwzględniono wszystkich aspektów ochrony korytarzy ekologicznych.

Zagadnienia związane z ochroną korytarzy ekologicznych są uwzględnione w dwóch kierunkach działań. Kierunek 3.2 dotyczy jedynie obszaru Obiektu. Kierunek 3.3 dotyczy strefy buforowej i dalszego otoczenia Puszczy Białowieskiej. Dokonano takiego podziału ze względu na różnych zakres możliwych działań w obiekcie, strefie buforowej i otoczeniu oraz różne podmioty odpowiedzialne za ochronę korytarzy ekologicznych (w pierwszym przypadku zarządcy, w drugim – jednostki samorządu terytorialnego).

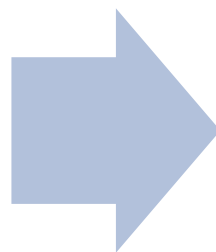
Podsumowanie warsztatu - 3. Zachowanie nienaruszalności Obiektu jako całości - *kursywą przedstawiono stanowisko ZP*

Uwzględnienie w Planie wyroków sądowych dot. wycinki w Puszczy Białowieskiej.

Kwestia wyroków sądowych jest poza rozstrzygnięciami Planu Zarządzania. Plan nie może być sprzeczny z prawem, w tym z wyrokami sądowymi.

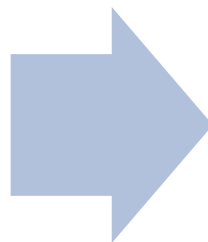
Zgłoszono potrzebę wprowadzenia zapisów dot. możliwości zagospodarowania drewna ze strefy buforowej przez społeczność lokalną.

Uwaga odnosi się Działania 5.4.1. Wspieranie działań na rzecz poprawy jakości środowiska w otoczeniu Puszczy Białowieskiej. Zgodnie z informacjami LP społeczność lokalna ma możliwość zakupu drewna bezpośrednio z nadleśnictw puszczańskich, w miarę dostępności surowca.

Podsumowanie warsztatu - 4. Promowanie i wspieranie współdziałania podmiotów międzynarodowych, krajowych i lokalnych - *kursywą przedstawiono stanowisko ZP*

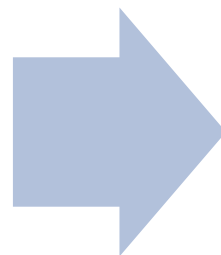
Wskazano na brak uzasadnienia dla powoływania nowego centrum edukacji ze względu na już istniejące obiekty edukacyjne, prowadzone działania, w tym wiele inicjatyw realizowanych przez różne podmioty w Puszczy Białowieskiej i regionie.

Intencją powołania centrum edukacyjnego jest promowanie obiektu UNESCO Białowieża Forest oraz światowego dziedzictwa UNESCO. Celem tego centrum jest zapewnienie koordynacji działań edukacyjnych i inicjatyw dot. światowego dziedzictwa UNESCO. Centrum ma działać pod auspicjami UNESCO, a także może stanowić zaplecze organizacyjne Pełnomocnika ds. zarządzania Białowieżą Forest.

Podsumowanie warsztatu - 4. Promowanie i wspieranie współdziałania podmiotów międzynarodowych, krajowych i lokalnych - *kursywą przedstawiono stanowisko ZP*

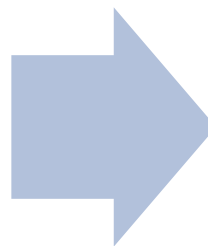
Zgłoszono, że Działanie 4.3.1 Organizowanie cyklicznych seminariów (konferencji) służących wzmacnianiu współpracy i wymianie doświadczeń powinno być działaniem centrum edukacyjno-partycypacyjnego. Zaproponowano, także zmianę nazwy „wydarzenia” zamiast „seminaria (konferencje)”.

Działanie 4.3.1 będzie realizowane przez Pełnomocnika ds. zarządzania Białowieżą Forest i będzie uwzględnione w działalności Centrum. Ze względu na międzynarodową rangę, jakie powinny mieć seminaria (konferencje), pozostawiono to działanie w odniesieniu do współpracy międzynarodowej w ramach UNESCO. Intencją działania jest także, aby wymiana wiedzy i doświadczeń miała formę zbliżoną do spotkań środowiska naukowego, dlatego też zachowano nazwę działania.

Podsumowanie warsztatu - 4. Promowanie i wspieranie współdziałania podmiotów międzynarodowych, krajowych i lokalnych - *kursywą przedstawiono stanowisko ZP*

Dodanie edukacji przyrodniczej w przedmiocie Działania 4.2.2
Opracowanie mechanizmów finansowego wsparcia podmiotów lokalnych w zakresie ochrony obszaru Obiektu i zrównoważonego rozwoju w regionie Puszczy i ochrony obszaru Obiektu.

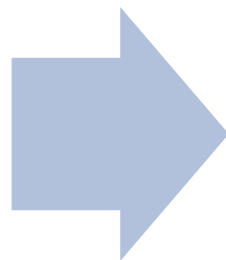

*Działania z zakresu edukacji przyrodniczej są uwzględnione w działaniu 7.2.1
Utworzenie centrum edukacyjno-informacyjnego poświęconego interpretacji światowego dziedzictwa UNESCO. Uzupełniono opis o zadanie:
Mapowanie inicjatyw edukacyjnych realizowanych przez organizacje społeczne i koordynacja współpracy.*

Podsumowanie warsztatu - 5. Tworzenie warunków dla rozwoju

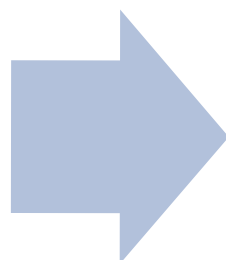
zrównoważonego rejonu Puszczy Białowieskiej - *kursywą przedstawiono stanowisko ZP*

Postulat wpisania jako działania monitoringu, sprawozdawczości i ewaluacji Planu w Kierunku działań 5.1. Ustanowienie zasad korzystania z zasobów Puszczy Białowieskiej, zgodnych z prawem krajowym i międzynarodowym.

Monitoring, sprawozdawczość i ewaluacja Planu Zarządzania są elementem Planu dot. wszystkich działań. W Planie Zarządzania jest osobny rozdział poświęcony tej kwestii.

W Działaniu 5.1.1 Opracowanie zasad zrównoważonego użytkowania Obiektu i ich rozpowszechnianie, zaproponowano usunięcie zapisów dot. ograniczeń wynikających z reżimu ochronnego oraz rekompensat związanych z tym ograniczeniami.

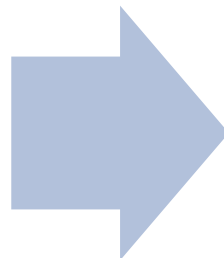

Przereklamowano zapis, który brzmi obecnie „Opracowanie przejrzystych materiałów edukacyjno-promocyjnych zawierających najważniejsze informacje o zrównoważonym użytkowaniu obszaru Obiektu, w tym dopuszczalnych sposobach użytkowania Obiektu, a także rekompensatach z tytułu strat ponoszonych w związku z występowaniem obszarów i obiektów chronionych w Puszczy Białowieskiej oraz korzyściach płynących z funkcjonowania Obiektu – skierowanych do różnych odbiorców (mieszkańcy, rolnicy, turyści, przedstawiciele samorządów, dziennikarze, dzieci i młodzież)”.

Podsumowanie warsztatu - 5. Tworzenie warunków dla rozwoju

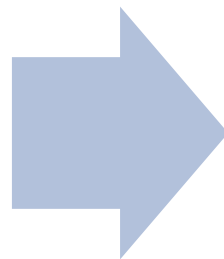
zrównoważonego rejonu Puszczy Białowieskiej - *kursywą przedstawiono stanowisko ZP*

Zaproponowano (głos odrębny) wprowadzenie dot. uwzględnienia optymalnych potrzeb lokalnej społeczności w Działaniu 5.1.1. Opracowanie zasad zrównoważonego użytkowania Obiektu i ich rozpowszechnianie.

Zasady zrównoważonego użytkowania Obiektu służą zachowaniu Wyjątkowej Uniwersalnej Wartości. Zdecydowano o niewprowadzaniu dodatkowego zapisu.

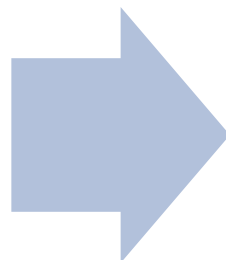
Wskazano na potrzebę uzupełnienia opisu Działania 5.3.1 Opracowanie zintegrowanej strategii rozwoju zrównoważonego dla gmin Puszczy Białowieskiej o uwzględnienie w strategii celów UNESCO.

W nowym opisie działania wprowadzono odpowiednie odniesienie: Opracowanie wspólnego, ponadlokalnego dokumentu, w którym zapisane zostaną uzgodnione cele rozwoju zrównoważonego dla wszystkich gmin Puszczy Białowieskiej, uwzględniające cele i zasady funkcjonowania Obiektu.

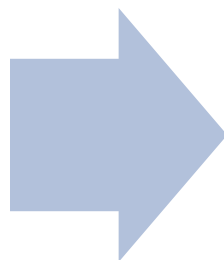
Podsumowanie warsztatu - 5. Tworzenie warunków dla rozwoju zrównoważonego rejonu Puszczy Białowieskiej - *kursywą przedstawiono stanowisko ZP*

Wskazano na potrzebę dodania w Działaniu 5.3.2 Opracowanie ponadlokalnej strategii rozwoju turystyki dla obszaru Puszczy Białowieskiej kwestii ograniczenia presji na przyrodę, wynikających z planów ochrony przyrody.

W nowym opisie działania wprowadzono odpowiednie odniesienie: Opracowanie spójnej ponadlokalnej polityki rozwoju turystyki w Puszczy Białowieskiej, uwzględniającej ograniczenia presji na przyrodę wynikające z planów ochrony przyrody.

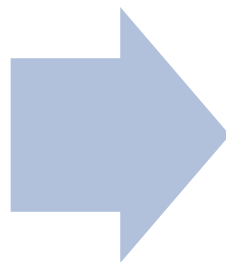
Wskazano na potrzebę uwzględnienia w monitorowaniu strategii turystyki (Działanie 5.3.2 Opracowanie ponadlokalnej strategii rozwoju turystyki dla obszaru Puszczy Białowieskiej) wskaźników dot. presji Turystycznej.

W nowym opisie działania wprowadzono odpowiednie odniesienie: Uwzględnienie celów i wskaźników Planu Zarządzania w monitorowaniu strategii, w tym uwzględnienie aspektu presji Turystycznej.

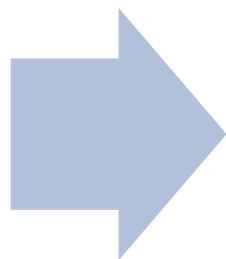
Podsumowanie warsztatu - 5. Tworzenie warunków dla rozwoju zrównoważonego rejonu Puszczy Białowieskiej - *kursywą przedstawiono stanowisko ZP*

Zaproponowano włączenie kwestii monitoringu środowiska w Działaniu 5.4.1 Wspieranie działań na rzecz poprawy jakości środowiska w otoczeniu Puszczy Białowieskiej. W działaniu tym wskazano także na konieczność uwzględnienia odejścia od paliw stałych.

W opisie działania dodano punkty: - Podjęcie działań w zakresie rozszerzenia zakresu monitoringu jakości środowiska. -Uwzględnienie problematyki zmian klimatu i adaptacji do skutków tych zmian w identyfikowaniu potrzeb i potencjału gmin Puszczy Białowieskiej w zakresie wdrażania systemowych rozwiązań ochrony środowiska (w tym w zakresie odejścia od wykorzystania paliw stałych w ogrzewaniu)

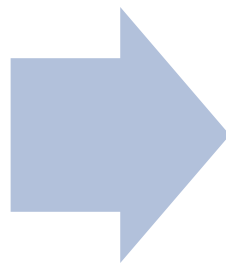
Zaproponowano zmianę opisu Działania 5.4.2 Integracja społeczna i międzypokoleniowe usługi czasu wolnego tak, aby w równej mierze dotyczyło osób z różnych pokoleń.

Wzmocniono opis działania, tak aby w równym stopniu były w nim uwzględnione różne grupy wiekowe oraz działania międzypokoleniowe.

Podsumowanie warsztatu - 6. Wzmacnianie tożsamości i dumy lokalnych wspólnot na bazie wiedzy o walorach przyrodniczych, kulturowych i historycznych Puszczy Białowieskiej - *kursywą przedstawiono stanowisko ZP*

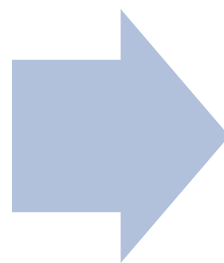
Zaproponowano, aby w kierunku działań 6.1 w działaniach uwzględniony został obok krajobrazu kulturowego także krajobraz przyrodniczy.

Zgodnie z definicją podaną w Ustawie o ochronie przyrody (odwołania do Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami) krajobraz i krajobraz kulturowy są definiowane tak samo, jako postrzegana przez ludzi przestrzeń, zawierająca elementy przyrodnicze i wytwory cywilizacji, historycznie ukształtowana w wyniku działania czynników naturalnych i działalności człowieka. Definicja ta odpowiada także pojęciu krajobrazu podanej w Europejskiej Konwencji Krajobrazowej, wg której krajobraz jest wynikiem działania i interakcji czynników przyrodniczych i/lub ludzkich. W tym kierunku i działaniu 6.1.1. usunięto określenie „kulturowy”.

Podsumowanie warsztatu - 6. Wzmacnianie tożsamości i dumy lokalnych wspólnot na bazie wiedzy o walorach przyrodniczych, kulturowych i historycznych Puszczy Białowieskiej - *kursywą przedstawiono stanowisko ZP*

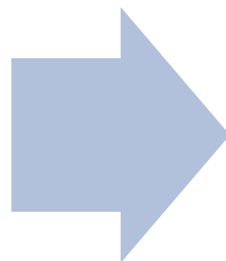
Wskazano na potrzebę wzmocnienia w Działaniu 6.1.2. Ochrona i promowanie dóbr kultury oraz krajobrazu kulturowego Puszczy Białowieskiej kwestii ładu przestrzennego. Zaproponowano także wprowadzenie zapisu o opracowaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W opisie działania dodano kwestię ładu przestrzennego: Wsparcie eksperckie w zakresie osiągnięcia ładu przestrzennego oraz ochrony układów ruralistycznych, budownictwa lokalnego i stanowisk archeologicznych poprzez odpowiednie zapisy w dokumentach planistycznych gmin Puszczy Białowieskiej. Plan Zarządzania może jedynie zawierać mechanizmy wspierania samorządów w opracowaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz rekomendacje dot. postanowień zawartych w tych dokumentach.

Podsumowanie warsztatu - 6. Wzmacnianie tożsamości i dumy lokalnych wspólnot na bazie wiedzy o walorach przyrodniczych, kulturowych i historycznych Puszczy Białowieskiej - *kursywą przedstawiono stanowisko ZP*

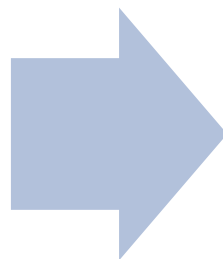
Proponowano odwołanie się do kryterium V dot. Listy Światowego Dziedzictwa w Kierunku działań 6.1. Wspieranie działań na rzecz wzmacniania lokalnych więzi społecznych, w tym inicjatyw społecznych związanych z zachowaniem krajobrazu kulturowego i przyrodniczego obszaru Puszczy Białowieskiej.

Kryteria wpisu na Listę Światowego Dziedzictwa są poza rozstrzygnięciami Planu Zarządzania. Plan powstaje dla Obiektu wpisanego na Listę ze względu na kryteria IX i X. Działania celów 4-7 odnoszą się do rozwoju społeczności lokalnych, a więc generalnie do obszaru poza granicami obiektu UNESCO – strefy buforowej i dalszego otoczenia Puszczy Białowieskiej. Uwzględnienie kwestii ochrony dziedzictwa kulturowego jest wynikiem warsztatów (dot. usług ekosystemowych), podczas których uczestnicy podkreślali znaczenie tego dziedzictwa.

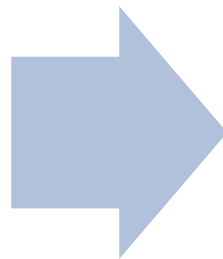
Podsumowanie warsztatu - 6. Wzmacnianie tożsamości i dumy lokalnych wspólnot na bazie wiedzy o walorach przyrodniczych, kulturowych i historycznych Puszczy Białowieskiej - *kursywą przedstawiono stanowisko ZP*

Wskazano na potrzebę uwzględnienia w Działaniu 6.2.1 Szkolenia administracji publicznej i doradztwo w zakresie uczestnictwa społeczności lokalnej w podejmowaniu decyzji opracowania przez samorządy zasad partycypacji.

W opisie działania uwzględniono tę kwestię: Zapewnienie doradztwa ekspertów komunikacji społecznej na potrzeby opracowania i wdrażania w gminach zasad partycypacji oraz planowania rozwoju i podejmowania decyzji w gminach Puszczy Białowieskiej.

Zaproponowano zmianę w Działaniu 6.3.2 Ustanowienie nagrody dla przedsiębiorcy przyjaznego ochronie i promocji Obiektu: system certyfikacji zamiast nagrody.

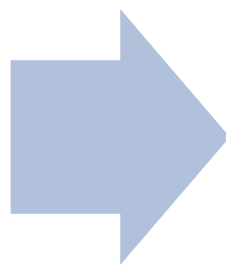

Wpisano w działaniu 6.3.1. punktu „Opracowanie systemu zbierania informacji i promocja lokalnych produktów sprzyjających ochronie i promocji Obiektu”. Nie zdecydowano o wprowadzeniu zapisów dotyczących systemu certyfikacji. Ma on wtedy uzasadnienie, kiedy jest uznany i znany oraz rozpoznawany przez różne grupy interesariuszy. Takiego zadania nie spełni system lokalnej certyfikacji. Natomiast nagroda z czasem może mieć coraz większą rangę, szczególnie jeśli w Kapitułe Nagrody będzie miał słyszalny głos Pełnomocnik a promocja samej idei nagrody będzie prowadzona także na podstawie działania Centrum.

Podsumowanie warsztatu - 7. Prowadzenie edukacji przyrodniczej i kulturowej oraz promowanie Światowego Dziedzictwa - *kursywą przedstawiono stanowisko*

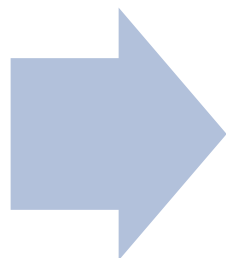
ZP

Zgłoszono wątpliwości dot. zasadności powoływania centrum edukacyjno-partycypacyjnego w sytuacji licznych inicjatyw edukacyjnych w rejonie Puszczy Białowieskiej.

Zweryfikowano działanie. Intencją powołania centrum edukacyjnego jest promowanie obiektu UNESCO Białowieża Forest oraz światowego dziedzictwa UNESCO. Celem tego centrum jest zapewnienie koordynacji działań edukacyjnych i inicjatyw dot. światowego dziedzictwa UNESCO. Centrum ma działać pod auspicjami UNESCO. Zmieniono nazwę.

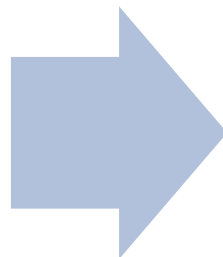
Zakwestionowano potrzebę przygotowania e-learningu.

Zachowano działanie, ponieważ ma być ono poświęcone zagadnieniom związanym ze światowym dziedzictwem i interpretacją WUW, a jego potencjalnymi odbiorcami są wszyscy interesariusze.

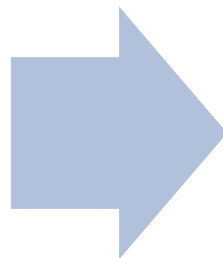
Podsumowanie warsztatu - 7. Prowadzenie edukacji przyrodniczej i kulturowej oraz promowanie Światowego Dziedzictwa - *kursywą przedstawiono stanowisko ZP*

Zakwestionowano potrzebę ścieżki edukacyjnej o WUW, a także zaproponowano, aby ścieżka ta poprowadzona była w koronach drzew.

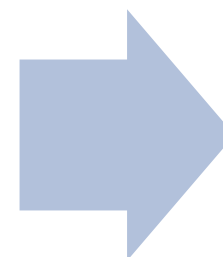
Zachowano działanie. Nie przesądzano o rozwiązaniach dot. poprowadzenia ścieżki.

Zaproponowano uwzględnienie szkolenia przewodników z zakresu wiedzy o WUW.

Uwzględniono szkolenia w Działaniu 7.3.2. Utworzenie i funkcjonowanie ścieżki edukacyjnej poświęconej Wyjątkowej Uniwersalnej Wartości.

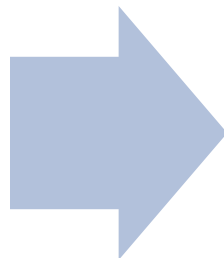
Zaproponowano wprowadzenie do działań edukacyjnych badań wiedzy i świadomości w zakresie Światowego Dziedzictwa.

Dodano w ramach działań Centrum Obiektu Białowieża Forest. Uzupełniono o zapis: Prowadzenie cyklicznych badań wiedzy i świadomości w zakresie Obiektów Światowego Dziedzictwa.

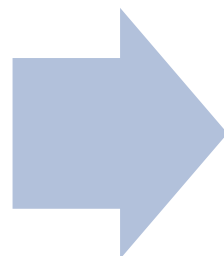
Podsumowanie warsztatu - 8. Promowanie regionu Puszczy Białowieskiej na bazie wiedzy o Obiekcie Światowego Dziedzictwa - *kursywą przedstawiono stanowisko ZP*

Zaproponowano przeniesienie działania dot. Opracowania ponadlokalnej strategii zrównoważonego rozwoju do celu 5.

Propozycję uwzględniono.

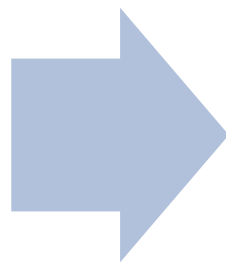
Zaproponowano w Działaniu 8.1.2 Promocja i rozwój turystyki na terenie gmin Puszczy Białowieskiej z wykorzystaniem identyfikacji wizualnej uwzględnienie istniejących działań i inicjatyw w zakresie promocji obszaru Puszczy Białowieskiej.

Uzupełniono opis działania: Uzgodnienie wspólnej strategii promocji obszaru, w tym rozpoznanie dotychczasowych lokalnych działań, z wykorzystaniem identyfikacji wizualnej.

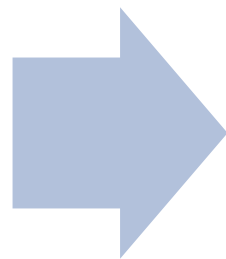
Podsumowanie warsztatu - 8. Promowanie regionu Puszczy Białowieskiej na bazie wiedzy o Obiekcie Światowego Dziedzictwa - *kursywą przedstawiono stanowisko ZP*

Zwrócono uwagę, że konferencje o Puszczy Białowieskiej odbywają się, w związku z tym nie ma uzasadnienia dla popularyzowania wyników badań o Puszczy w ten sposób.

Istotne jest, aby działania te były uwzględnione w Planie, skoordynowane oraz aby zapewnione były środki finansowe na popularyzowanie wiedzy o Białowieża Forest.

Zasugerowano usunięcie kierunku 8.2. Popularyzowanie wyników badań naukowych prowadzonych w Białowieża Forest.

Zakres działań z tego kierunku uwzględniono w działalności Centrum Obiektu Białowieża Forest.

- ☐ Zespół Projektowy:
- ❖ przeanalizował wszystkie uwagi/komentarze/propozycje wskazane podczas warsztatów
- ❖ zaczął wprowadzać uwzględnione zmiany/doprecyzowania w przygotowywanym Rozdziale 5 Cele i działania
- ☐ uzupełniony materiał zostanie przesłany do uczestników warsztatów w formie ankiety
- ☐ na kolejnych slajdach pokazano przykład działań w celu 8

Cel 8. Wykorzystanie wyjątkowej wartości Obiektu Światowego Dziedzictwa w promowaniu regionu Puszczy Białowieskiej

Podsumowanie warsztatu -

Rozdział 5 Cele i działania

Kierunek działań 8.1. Kreowanie i zarządzanie marką terytorialną Obiektu Białowieża Forest, w tym opracowanie i skuteczne wdrożenie identyfikacji wizualnej obszaru Puszczy Białowieskiej

Stopień akceptacji przez interesariuszy	Brak akceptacji	Akceptacja z zastrzeżeniami	Pełna akceptacja	Komentarze

Działanie 8.1.1 Opracowanie wizualnej identyfikacji dla gmin Puszczy Białowieskiej oraz tworzenie zachęt dla przyjęcia uchwał krajobrazowych

Opis działania – Promowanie Obiektu Światowego Dziedzictwa UNESCO jako atrakcji Turystycznej; – Opracowanie identyfikacji wizualnej dla Obiektu jako całości (nie dla poszczególnych gmin) obejmującej: • Znak (odpowiednik herbu) dla całego rejonu Puszczy Białowieskiej, • Oznaczenie projektów realizowanych jako elementy działań prorozwojowych, • Oznaczenie szlaków i atrakcji turystycznych, • Wzory małej architektury (w tym szczególnie turystycznej i rekreacyjnej) • Wzory szyldów i reklam wraz z programem wspierania przedsiębiorców (np. granty), którzy będą wytwarzali szyldy i reklamy dostosowane do wymogów; – Uwzględnienie tożsamości krajobrazu Puszczy Białowieskiej w identyfikacji wizualnej; – Zapewnienie współpracy ponadgminnej i wspólne wypracowanie rozwiązań wraz ze społecznością lokalną; – Wykorzystanie identyfikacji wizualnej w promocji regionu; – Promowanie opracowania i przyjęcia uchwał krajobrazowych w gminach Puszczy Białowieskiej oraz zapewnienie wsparcia eksperckiego samorządom w ich opracowaniu.	
Powiązanie z innymi kierunkami działań	5.3 Opracowanie i wdrożenie ponadlokalnych strategii dla rozwoju gmin Puszczy Białowieskiej 7.2 Utworzenie Centrum Obiektu Światowego Dziedzictwa Białowieża Forest poświęconego interpretacji Wyjątkowej Uniwersalnej Wartości
Podmiot odpowiedzialny za realizację działania	Podmiot ponadlokalny – Powiat lub Struktura dla Obszaru Funkcjonalnego, lub Związek Gmin
Podmioty współpracujące	Pełnomocnik ds. zarządzania Obiektem Białowieża Forest Samorządy lokalne Białowieża, Hajnówka, m. Hajnówka, Narew, Narewka, Dubicze Cerkiewne, Czeremcha, Kleszczele Samorząd Województwa Podlaskiego Białowieski Park Narodowy Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku Nadleśnictwa Białowieża, Browsk i Hajnówka Organizacje pozarządowe Organizacje turystyczne Przedsiębiorcy Narodowy Instytut Dziedzictwa
Beneficjenci	Społeczność lokalna, w tym przedsiębiorcy branży turystycznej Samorządy lokalne Białowieża, Hajnówka, m. Hajnówka, Narew, Narewka, Dubicze Cerkiewne, Czeremcha, Kleszczele Samorząd Województwa Podlaskiego

Podsumowanie warsztatu -

Rozdział 5 Cele i działania

Działania 8.1.2 Promocja i rozwój turystyki na terenie gmin Puszczy Białowieskiej z wykorzystaniem identyfikacji wizualnej

Opis działania – Uzgodnienie wspólnej strategii promocji obszaru, w tym rozpoznanie dotychczasowych lokalnych działań, z wykorzystaniem identyfikacji wizualnej; – Prowadzenie wspólnego kalendarza imprez i atrakcji dla całego terenu (przyjęcie zasady uzupełniania oferty zamiast konkurencji); – Wspólne, z wszystkimi zainteresowanymi stronami, wypracowanie sieciowych produktów turystycznych (zróżnicowanych tematycznie) i ich promowanie; – Większe wykorzystanie dziedzictwa kulturowego (szczególnie niematerialnego) w promocji; – Uwzględnienie w promocji obszaru Puszczy Białowieskiej marki Światowego Dziedzictwa UNESCO.				
Powiązanie z innymi kierunkami działań	5.3 Opracowanie i wdrożenie ponadlokalnych strategii dla rozwoju gmin Puszczy Białowieskiej 6.1 Wspieranie działań na rzecz wzmacniania lokalnych więzi społecznych, w tym inicjatyw społecznych związanych z zachowaniem krajobrazu obszaru Puszczy Białowieskiej 7.2 Utworzenie Centrum Obiektu Światowego Dziedzictwa Białowieża Forest poświęconego interpretacji Wyjątkowej Uniwersalnej Wartości			
Podmiot odpowiedzialny za realizację działania	Podmiot ponadlokalny – Powiat lub Struktura dla Obszaru Funkcjonalnego, lub Związek Gmin Pełnomocnik ds. zarządzania Obiektem Białowieża Forest Białowiecki Park Narodowy Nadleśnictwa Białowieża, Browsk i Hajnówka Samorządy lokalne Białowieża, Hajnówka, m. Hajnówka, Narew, Narewka, Dubicze Cerkiewne, Czeremcha, Kleszczele Samorząd Województwa Podlaskiego			
Podmioty współpracujące	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku Organizacje pozarządowe Organizacje turystyczne i przewodnickie Przedsiębiorcy Narodowy Instytut Dziedzictwa Parafie i związki wyznaniowe Stowarzyszenie Euroregionu Puszczy Białowieskiej Lokalna Grupa Działania			
Beneficjenci	Społeczność lokalna, w tym przedsiębiorcy branży turystycznej Samorządy lokalne Białowieża, Hajnówka, m. Hajnówka, Narew, Narewka, Dubicze Cerkiewne, Czeremcha, Kleszczele Samorząd Województwa Podlaskiego Organizacje pozarządowe Organizacje turystyczne			
Termin realizacji	Pierwszy rok	Do pięciu lat	Do dziesięciu lat	Działanie ciągłe
				x
Potencjalne źródła finansowania	Budżet Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Budżet Białowieckiego Parku Narodowego Budżety samorządów lokalnych Budżet Pełnomocnika ds. zarządzania Obiektem Białowieża Forest (w trakcie wypracowywania) Fundusze Unii Europejskiej			

Dziękujemy za współpracę!

ios.edu.pl/bialowieza-forest/

puszcza@ios.edu.pl

Sfinansowano ze środków
Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej